

Številka: 007-432/2021/38

Ljubljana, 18. 6. 2021

EVA 2021-2330-0083

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji med 5. in 9. aprilom leta 2021 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakon o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji med 5. in 9. aprilom leta 2021 in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.

Mag. Janja Garvas Hočevar
vršilka dolžnosti generalnega sekretarja

Priloga:

Predlog Zakona o ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji med 5. in 9. aprilom leta 2021.

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvo za obrambo,
- Ministrstvo za finance.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Slovensko kmetijstvo je med 18. in 22. marcem ter med 5. in 9. aprilom 2021 prizadela pozeba, kot posledica dlje trajajočih nizkih temperatur in snega. Najbolj je bilo prizadeto sadno drevje in vinska trta. Ocena škode na kmetijskih kulturah med 5 in 9. aprilom 2021 zajema tako škodo, ki je nastala kot posledica pozebe v mesecu marcu in aprilu.

Predlog zakona daje podlago za izdelavo končne ocene škode ter nujne interventne ukrepe za odpravo posledic pozebe, ki je prizadela kmetijsko proizvodnjo, zato je čimprejšnji sprejem vsekakor nujen.

Obravnava zakona po nujnem postopku je potrebna zato, da se preprečijo težko popravljive posledice za slovensko kmetijstvo.

Sadjarski in vinogradniški proizvodnji je zaradi posledic pozebe nastala izjemna škoda. Kmetijska gospodarstva zato nimajo več sredstev za nujno vzdrževanje nasadov, ki je potrebno tudi, če ni

pridelka. Ker je oskrbo trajnih nasadov treba izvajati čez leto, bo sprejetje zakona preprečilo, da bi bila proizvodnja v teh panogah dodatno prizadeta še zaradi pomanjkljive oskrbe kot posledice pomanjkanja likvidnostnih sredstev na kmetijskih gospodarstvih. Posebnost sadjarstva in vinogradništva je, da je tudi takrat, kadar pridelka ne bo ali bo njegova kakovost zaradi mraza precej slabša (deformirani plodovi, porjaveli plodovi, mrazni obroči), potrebno izvajati vse agrotehnične ukrepe, zlasti varstvo rastlin, prilagojene zelene reze in lahko tudi dodatna dela (več dela s sortiranjem deformiranih plodov itd.), zaradi česar imajo pridelovalci poleg izpada prihodka lahko še višje stroške oskrbe nasadov od običajnih. Tako bodo imeli sadjarji in vinogradniki v 2021 negativen dohodek.

S predlaganim zakonom se med drugim dovoljuje izjemni dokup pridelka grozdja tudi z območij zunaj vinorodnega okoliša pridelave grozdja tistim fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in jim je po pozebi nastala škoda.

Ker bo zaradi škode po pozebi največji izpad grozdja letnika 2021, je nujno, da predlagana ureditev začne veljati še pred začetkom letošnje trgatve (ki se za zgodnje sorte lahko začne že konec avgusta). S tem bo pridelovalcem, ki jim je nastala največja škoda, omogočeno dokupiti izgubljene količine grozdja in ohraniti obstoječe tržne poti.

Če ne bomo omogočili dokupa grozdja še pred začetkom letošnje trgatve, bo nastala škoda, ki jo bo v kmetijstvu in tem segmentu gospodarstva težko popraviti.

Na področju dopolnilnih dejavnosti predlagani zakon ščiti nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti proizvodnje sadnih in zelenjavnih sokov, predelave in konzerviranja sadja in zelenjave, proizvodnje kisa in proizvodnje žganih pijač, ter jim omogoča izpolnitev pogodbenih obveznosti, izpolnitev zastavljenih ciljev proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov in doseganje dohodka na kmetiji.

Najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom v sadjarstvu in vinogradništvu se s tem zakonom zagotovi pomoč, ki bo omogočila omejitev gospodarske škode, normalizacijo delovanja in posledično ohranitev dejavnosti.

Predlagani zakon je pravna podlaga za izvedbo pomoči prizadetim kmetijskim gospodarstvom v obliki ugodnih posojil za financiranje tekočih stroškov. Za izvedbo sanacijskih ukrepov in za tekoče financiranje bo Slovenski regionalno razvojni sklad iz lastnih sredstev razpisal ugodna posojila za obratna sredstva z ročnostjo do pet let in vključenim dveletnim moratorijem na odplačilo glavnice. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, bo zagotovilo sredstva za subvencioniranje obrestne mere. Za čimprejšnjo izvedbo ukrepa je nujno sprejetje zakona, ki je pravna podlaga za izvedbo predlagane pomoči.

S predlogom zakona se tudi ureja možnost odpisa obveznosti za vzdrževanje namakalnega razvoda Vogršček za lastnike oziroma zakupnike kmetijskih zemljišč na območju namakalnega razvoda Vogršček, ki jim je zaradi sanacijskih del na pregradi Vogršček motena dobava vode. Gre za 16 namakalnih sistemov na območju namakalnega razvoda Vogršček, ki so opredeljeni v Uredbi o potrditvi območij osuševalnih in namakalnih sistemov (Uradni list RS, št. 63/19).

Posebno so prizadeta kmetijska gospodarstva, na katerih predstavlja sadjarstvo in vinogradništvo glavno dejavnost. V cilju obstoja in razvoja je tem kmetijskim gospodarstvom treba prednostno pomagati in jim s takojšnjim sprejetjem interventnega zakona zagotoviti nujno potrebna finančna sredstva.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Maša Žagar, v.d. generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo,
- Hermina Oberstar, vodja Sektorja za horizontalne vsebine v kmetijstvu.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- dr. Jože Podgoršek, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- mag. Aleš Irgolič, državni sekretar,
- Anton Harej, državni sekretar,

- Maša Žagar, v.d. generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo,
- Hermina Oberstar, vodja Sektorja za horizontalne vsebine v kmetijstvu,
- Andrej Hafner, vodja Sektorja za pravno sistemske zadeve v kmetijstvu.

5. Kratek povzetek gradiva:

Vremenske razmere

Vremenske razmere med 18. in 22. marcem

Po podatkih Agencije Republike Slovenije za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO), se je med 18. in 22. marcem 2021 povsod po Sloveniji, razen v toplejših legah Primorske, vsaj enkrat ohladilo pod ledišče, marsikje pa je bilo več dni zapored pod -3°C . V večjem delu notranjosti, tako po nižinah, kot v gorskem svetu, ter na Primorskem je bila najhladnejša noč z 20. na 21. marec, ko se je po številnih nižinah ohladilo pod -6°C .

Zabeležene najnižje temperature zraka so bile nižje od kritičnih temperatur za preživetje odpirajočih se brstov in odprtih cvetov, zato je prišlo do poškodb odprtih cvetovih zgodnjih koščičarjev na Primorskem (Vipavska dolina), zlasti na marelicah zaradi prehitrega fenološkega razvoja sadnega drevja. Na hitrost fenološkega razvoja so vplivale vremenske razmere v mesecu februarju in prvi polovici marca, ko so bile temperature zraka nad dolgoletnim povprečjem. Zaradi nadpovprečnih temperatur je prišlo do zgodnjega prebujanja sadnih rastlin.

Glede na oceno splošnega fenološkega stanja iz podatkov negojenih rastlin in nekaterih sadnih vrst na fenoloških postajah ARSO, so sicer različne sorte breskev z začetkom cvetenja prehitvevale povprečje od 2 do 10 dni, odmiki za druge sadne vrste in sorte pa so bili do 8 dni za češnje in 10 dni za hruške.

Podatki o vremenskih razmerah med 18. in 22. marcem so dostopni v poročilu z naslovom: Hladno vreme med 18. in 22. marcem 2021 na spletni strani ARSO:

https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/weather_events/hladno-vreme_18-22mar2021.pdf.

Vremenske razmere med 5. in 9. aprilom

Po podatkih ARSO je v letošnjem aprilu razporeditev velikih vremenskih sistemov (ciklonov in anticiklonov) nad Evropo in severnim Atlantikom omogočila prodor izredno mrzlega polarnega zraka. Državna meteorološka služba je prvo opozorilo pred snegom izdala 5. aprila ob 8.45 uri, 6. aprila ob 11.00 uri pa je bilo izdano še opozorilo o nevarnosti pozebe.

V noči na sredo (iz 6. na 7. april) se je zjasnilo, veter pa umiril. Jutro, 7. aprila, je bilo v večjem delu Slovenije najbolj mrzlo aprilsko jutro v več kot 60 letih. Temperatura zraka se je večinoma spustila pod -4°C , v mraziščih tudi pod -15°C . čez dan je bilo delno sončno, ogrelo se je na 4 do 8°C . Popoldan so nastajale snežne plohe. Sledila je jasna in mrzla noč na četrtek, ko je bilo zjutraj po nižinah med -3°C in -8°C , v zasneženih delih pod -10°C .

Po podatkih ARSO je bilo obdobje med 5. in 9. aprilom zelo izstopajoče in zares skrajno glede klimatoloških podatkov.

Podatki o vremenskih razmerah med 5. in 9. aprilom so dostopni v poročilu ARSO z naslovom: Mraz in snega med 5. in 9. aprilom 2021 na spletni strani:

https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/weather_events/mraz-sneg_5-9apr2021.pdf.

O aktualnem razvoju vremena in nevarnosti pozebe je ARSO obveščal tudi po socialnih omrežjih. Povezave dostopne na: <https://www.facebook.com/ArsoVreme/>.

Poškodovanost rastlin

Občutljivost na pozebo je odvisna od sadne vrste, sorte in predvsem od razvojne faze. Kdaj pride določena rastlina iste sadne vrste in sorte v določeno razvojno fazo, je odvisno tudi od lege, na kateri je posajena.

Nizke temperature, ki so se pojavile med 18. in 22. marcem in 5. in 9. aprilom so temperature, ki poškodujejo sadne rastline v najbolj občutljivih fenoloških fazah.

Na obseg škode po pozebi pa je še posebej vplivalo dejstvo, da so nizke temperature v aprilu trajale kar dve jutri zapored. Svoje je k nizkim temperaturam dodal še novozapadli sneg. Sneg načeloma na rastline deluje kot toplotni izolator (poljščine, ki jih je pokril sneg), žal pa lahko na sadnem drevju povzroči dodatne težave zaradi lomljenja vej.

Po podatkih Javne službe kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (v nadaljnjem besedilu: JSKS) so bili rodni brsti vseh sadnih rastlin med 5. in 9. aprilom v različnih razvojnih fazah, kar je bilo odvisno od lokacije, sorte in vrste. Vse pa so bile v fazah, ki jih nizke temperature prizadenejo in povzročijo poškodbe. V primeru marelic, so le te letos glede na nekoliko bolj zgodnjo pomlad ob toplem februarju zgodaj zacvetele zato jih je pozeba prizadela že v prvem valu ohladitev med 18. in 22. marcem. Poškodbam zaradi mraza so bile izpostavljene tudi nezaščitene sadike zgodnje zelenjave.

Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF in 17/14); (v nadaljnjem besedilu: ZOPNN) določa, da sredstev ni mogoče pridobiti ali dodeliti za odpravo posledic neugodnih vremenskih razmer v kmetijski proizvodnji, če je bila za odpravo teh posledic omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije, zato programa odprave posledic škode, ki opredeljuje tudi sredstva za pomoč prizadetim v naravnih nesrečah, po tem zakonu ni mogoče pripraviti.

Uredba o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje in ribištva (Uradni list RS, št. 89/14, 2/15, 3/15, 98/15, 28/16, 81/16, 66/17, 82/18, 13/19 in 3/21) določa, da se sofinanciranje zavarovalnih premij plača za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje, in sicer za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, pozebe, poplave ter viharnega vetra in viharja.

Delež sofinanciranih zavarovanih površin intenzivnih sadovnjakov je v letu 2019 in 2020 znašal 31 %. Delež sofinanciranih zavarovanih površin vinogradov pa je v letu 2019 znašal 22 % v letu 2020 pa 18 %.

V okviru Registra kmetijskih gospodarstev, evidence intenzivnih sadovnjakov, vodimo tudi podatke o površinah oroševanih sadovnjakov. V letu 2021 je vpisanih 112,28 ha intenzivnih sadovnjakov, ki imajo vzpostavljen sistem oroševanja.

V teh okoliščinah je Vlada Republike Slovenije pripravila predlog zakona, ki ureja ukrepe za odpravo posledic pozebe, ki je Slovenijo prizadela med 5. in 9. aprilom 2021. Za ta namen se v proračunu zagotavljajo tudi sredstva za odpravo teh posledic.

Ukrepi so oblikovani na način, da se določi neposredna finančna pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, ki so utrpela škodo v sadjarstvu in vinogradništvu.

Ob upoštevanju prve ocene škode in poškodovanosti sadovnjakov in vinogradov, ki jo je v začetku maja 2021 opravila Javna služba kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, bi bilo treba za pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom zagotoviti približno 7 mio eurov, ki se zagotovijo iz sredstev proračunske rezerve za leto 2022.

Ocena potrebnih sredstev ne upošteva vseh predvidenih zmanjšanj pomoči (za nasade, ki niso bili zavarovani, če bi pomoč po tem zakonu, ter v skladu z zavarovalnino in drugimi pomočmi, npr. občin, preseгла dovoljeno pomoč).

Ukrepi za odpravo posledic pozebe po tem zakonu so:

1. odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ) v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. decembra 2013, str. 9), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2019/316 z dne 21. februarja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1408/2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 511 z dne 22. 2. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU);
2. celotni odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v

- nadaljnem besedilu: SKZGRS) v skladu z Uredbo 1408/2013/EU;
3. nakup grozdja z drugih vinorodnih območij za fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki (v nadaljnem besedilu: nakup grozdja z drugih vinorodnih območij);
  4. nakup sadja z drugih kmetij za kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost predelave sadja (v nadaljnem besedilu: nakup sadja z drugih kmetij);
  5. pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v sadjarstvu in vinogradništvu, v skladu z Uredbo 702/2014/EU in Smernicami Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 (UL C št. 204 z dne 1. 7. 2014, str. 1), zadnjič spremenjenimi z Obvestilom Komisije o spremembi Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in o začasnih prilagoditvah zaradi upoštevanja učinka pandemije COVID-19 (UL C št. 424 z dne 8. 12. 2020, str. 30), (v nadaljnem besedilu: Smernice EU);
  6. subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada (v nadaljnem besedilu: sklad) v skladu z Uredbo 1408/2013/EU;
  7. oprostitev plačila nadomestila za vzdrževanje namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček lastnikom oziroma zakupnikom kmetijskih zemljišč na območju namakalnega razvoda Vogršček, ki jim je motena dobava vode, v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

Po prvih ocenah poškodovanosti je bila škoda v letu 2021 primerljiva z višino škode po pozebi v letu v letu 2016 ko je bilo zaradi pozebe in snega prizadetih 7.706 ha kmetijskih površin, za katere je ocenjena škoda znašala 43.988.099,54 eurov in v letu 2017 ko je bilo zaradi pozebe prizadetih 8.174 ha kmetijskih površin, ko je bila višina ocenjene škode 46.837.600,60 eurov.

Na podlagi zgoraj navedenih dejstev in ob predpostavki, da je pomoč dodeljena v primerljivi stopnji pomoči kot je bilo to v letu 2017, bi bilo potrebno za pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom zagotoviti približno 7.000.000 eurov. Sredstva se zagotovijo iz proračunske rezerve.

Za izplačilo stroškov za izdelavo končne ocene škode, ki jo izdela URSZR je potrebno v okviru proračunske rezerve za leto 2021 zagotoviti sredstva v predvideni višini 50.000 eurov.

Na podlagi ocene zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane iz pozebe v letu 2016, ki je primerljiva s pozebo v letu 2021, ocenjujemo, da bo primanjkljaj v pokojninsko blagajno znašal 150.000 eurov.

Ocena izgube prihodkov Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov zaradi zmanjšanja ali odpisa najemnin na podlagi predhodnih podatkov o poškodovanosti kultur znaša 140.000 eurov (ocena temelji na odpisu zakupnine za 700 ha kmetijskih zemljišč v zakupu). Vpliv zneska odpisa bo za poslovanje sklada zanemarljiv.

V letu 2022 in v naslednjih letih, v skladu z amortizacijskim načrtom, bo iz proračunskih sredstev

Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zagotovljeno skupno do 70.000 eurov za ukrep: Subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada.

Za vzdrževanje in delovanje namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček je letu 2021 iz integralne postavke 243010 Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zagotovljenih 62.000 eurov.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
MKGP	2330-17-0013 Sanacija nedokončanih komasacij 2017 – 2021	243010 Zemljiške operacije	13.156,40	
MKGP	2330-17-0015 Urejanje kmetijskega prostora 2017 – 2021 2330-20-0001	243010 Zemljiške operacije	15.024,00	
MKGP	2300-19-0008 Osuševalni in namakalni sistemi 2019 - 2025	243010 Zemljiške operacije	30.819,60	
MKGP	2330-20-0001 Vzpostavitev evidenc za zemljiške operacije	243010 Zemljiške operacije	3.000,00	

MKGP	2330-18-0020 Nepredvidljivi dogodki v kmetijstvu 2018 - 2022	553810 Programi podpor za prestrukturiranje in prenavo kmetijske proizvodnje		70.000,00
SKUPAJ			62.000,00	70.000,00
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> - prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, - odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, - obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:				
<ul style="list-style-type: none"> - proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep, - projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in - proračunske postavke. 				
Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih,				

navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Na predlog zakona do dne 11. 6. 2021, s strani Združenj občin Slovenije nismo prejeli mnenja.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: 7. 06. 2021

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Slovenski regionalno razvojni skladje je predlagal višino sredstev, potrebno za izvedbo ukrepa iz 19. člena predloga zakona iz proračuna RS za subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada v višini 70.000 eurov. Predlog je bil upoštevan. Na vsebino predloga zakona drugih pripomb niso imeli.

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov na gradivo ni imel pripomb.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je predlagala:

- da se v poglavju 1. Ocena stanja in razlogi za sprejem predloga v oddelku »škoda v vinogradništvu« med prizadete sorte doda sorta rumeni muškat, ki je bila v vinorodni deželi Posavje najbolj prizadeta. Predlog je bil upoštevan.
- da bi bilo glede na zahtevnost izračuna škode dobro, da upravičenci dobijo domov predtiskane obrazce. Predlog je vključen v zakon. Preditskani obrazci bodo prizadetim upravičencem poslani s strani uprave RS za zaščito in reševanje v postopku izdelave končne ocene škode. Obrazec bo veljal tudi kot vloga za izplačilo sredstev v okviru ukrepa pomoč najbolj prizadetim

kmetijskih gospodarstvom.

- da bi bilo v zakonu potrebno določiti vstopni prag za pridobitev finančne pomoči. Predlog je vključen v zakon. Vstopni prag je določen v šestem odstavku 17. člena zakona in znaša 100 evrov.
- da je v drugi točki 12. člena potrebno skrajšati rok za izplačilo sredstev iz štirih let na eno leto.

Predlog ni bil upoštevan.

- da se v šestem odstavku 18. člena zakona rok za izdajo odločb skrajša iz šestih na dva meseca. Predlog ni bil upoštevan.
- da se pomoč dodeli vsem ne glede na to ali so imeli svojo proizvodnjo zavarovano ali ne. Predlog ni bil upoštevan.
- da se ukrep Odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete preoblikuje samostojno, neodvisno od zakona, ki ureja odstopanje glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete. Želijo, da se ta ukrep razširi tudi na druge prispevke, ki jih iz naslova vseh socialnih zavarovanj plačujejo kmetje. Predlog ni bil upoštevan.

Zadružna zveza Slovenije je predlagala:

- da se nakup z drugih vinorodnih območij enakovredno omogoči tudi pravnim osebam in ne samo kmetom. Predlog ni bil upoštevan.
- da se namesto ukrepa odpisa prispevkov delodajalca za zaposlene v kmetijskih podjetjih dvigne delež pomoči v okviru ukrepa pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom. Predlog je bil upoštevan.

Zveza slovenske podeželske mladine je opozorila, da se v oceno škode vključi tudi namizno grozdje. Predlog je bil upoštevan.

Upoštevani so bili:

- Delno

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je predlagala:

- da je v drugi točki 12. člena potrebno skrajšati rok za izplačilo sredstev iz štirih let na eno leto.

Predlog ni bil upoštevan. Sredstva za odpravo posledic pozebe bodo izplačana na podlagi »Programa odprave posledic pozebe« v letu 2022. Rok 4 leta pa je postavljen zaradi možnosti izplačil za pritožbe in umrle upravičence, kjer postopek dedovanja lahko traja tudi več let.

- da se v šestem odstavku 18. člena zakona rok za izdajo odločb skrajša iz šestih na dva meseca.

Predlog ni bil upoštevan. Rok za izdajo odločb se ne more skrajšati zaradi preveritev, ki jih mora opraviti Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja za vsakega vlagatelja in ki se nanašajo na izpolnjevanje zahtev državnih pomoči ter zavarovanja. Upravni akti bodo izdani v najkrajšem možnem času.

- da se pomoč dodeli vsem ne glede na to ali so imeli svojo proizvodnjo zavarovano ali ne.

Predlog ni bil upoštevan. Ministrstvo sofinancira zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje in sicer za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov, pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, pozebe, poplave in viharja v višini 55 % obračunane zavarovalne premije, s čimer želi spodbuditi kmetijske pridelovalce, da zavarujejo svoje pridelke in na ta način obvladujejo tveganja. Temeljni cilj sofinanciranja zavarovalnih premij v kmetijstvu je spodbujati kmetijske pridelovalce, da zavarujejo svoje pridelke pred posledicami naravnih nesreč ter zagotavljanje stabilnega dohodkovnega položaja kmetijskih gospodarstev in kmetijstva. S tem se tveganje razporedi na zavarovalnico, ministrstvo, del tveganja pa še vedno ostane na kmetijskem gospodarstvu.

- da se ukrep Odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete preoblikuje samostojno, neodvisno od zakona, ki ureja odstopanje glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete. Želijo, da se ta ukrep razširi tudi na druge prispevke, ki jih iz naslova vseh socialnih zavarovanj plačujejo kmetje.

Predlog ni bil upoštevan. Namen tega zakona ni spreminjanje zakonodaje na področju zdravstvenega in socialnega zavarovanja, ampak pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom zaradi pozebe v letu 2021 z namenom izvedbe določil zakona, ki ureja pogoje pod katerimi se kmetom

zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane.

Zadružna zveza Slovenije je predlagala:

- da se nakup z drugih vinorodnih območij enakovredno omogoči tudi pravnim osebam in ne samo kmetom.

Predlog ni bil upoštevan. Nakup grozdja pravnim osebam je že omogočen na podlagi Zakona o vinu, zato ga v tem zakonu ni potrebno dodatno urejati.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Dr. Jože Podgoršek
minister

ZAKON
o ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji
med 5. in 9. aprilom 2021

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Vremenske razmere

Vremenske razmere med 18. in 22. marcem 2021

Po podatkih Agencije Republike Slovenije za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO) se je med 18. in 22. marcem 2021 povsod po Sloveniji, razen v toplejših legah Primorske, temperatura vsaj enkrat spustila pod ledišče, marsikje pa je bila več dni zapored manj kot -3°C . V večjem delu notranjosti, tako po nižinah kot v gorskem svetu, ter na Primorskem je bila najhladnejša noč na 21. marec, ko se je po številnih nižinah ohladilo pod -6°C .

V tem obdobju so nastale poškodbe odprtih cvetov zgodnjih koščičarjev, zlasti marelic.

Podatki o vremenskih razmerah med 18. in 22. marcem so dostopni v poročilu ARSO z naslovom Hladno vreme med 18. in 22. marcem 2021 na spletni strani:

https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/weather_events/hladno-vreme_18-22mar2021.pdf

Vremenske razmere med 5. in 9. aprilom 2021

Po podatkih ARSO je aprila razporeditev velikih vremenskih sistemov (ciklonov in anticiklonov) nad Evropo in severnim Atlantikom omogočila prodor izredno mrzlega polarnega zraka v naše kraje. Državna meteorološka služba je prvo opozorilo na nevarnost snega izdala 5. aprila ob 8.45, 6. aprila ob 11.00 pa še opozorilo na nevarnost pozebe.

V ponedeljek, 5. aprila, je prevladovalo sončno vreme, jutro je bilo hladno, z najnižjimi temperaturami od -4 do -1°C , v mraziščih do -8°C . Čez dan se je ogrelo na temperature od 12 do 17°C . V noči na torek, 6. aprila, se je povsod pooblačilo in od severovzhoda so se razširile padavine. Ob močni ohladitvi se je meja sneženja spustila do nižin.

V noči na sredo, 7. aprila, se je zjasnilo, veter pa umiril. Jutro je bilo v večjem delu Slovenije najhladnejše aprilsko jutro v več kot 60 letih. Temperatura zraka se je večinoma spustila pod -4°C , v mraziščih tudi pod -15°C . Čez dan je bilo delno sončno, ogrelo se je na temperature od 4 do 8°C . Popoldne so nastajale snežne plohe. Noč na četrtek, 8. aprila, je bila jasna in mrzla, zjutraj je bilo po nižinah od -3 do -8°C , v zasneženih delih pa pod -10°C .

Po podatkih ARSO so bile klimatološke razmere v obdobju od 5. do 9. aprila zelo neznačilne in res skrajne.

Podatki o vremenskih razmerah med 5. in 9. aprilom so dostopni v poročilu ARSO z naslovom Mraz in sneg med 5. in 9. aprilom 2021 na spletni strani:

https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/weather_events/mraz-sneg_5-9apr2021.pdf.

O aktualnem razvoju vremena in nevarnosti pozebe je ARSO obveščala tudi po družbenih omrežjih. Povezave so dostopne na: <https://www.facebook.com/ArsoVreme/>.

Poškodovanost rastlin

Izmerjene najnižje temperature zraka med 18. in 22. marcem ter 5. in 9. aprilom so bile nižje od temperatur, kritičnih za preživetje odpirajočih se brstov in odprtih cvetov. Dejavnik, pomemben za obsežnost poškodb, je bilo tudi trajanje izpostavljenosti cvetnih brstov in odprtih cvetov nizkim temperaturam.

Nizke temperature, kakršne so bile izmerjene v navedenih obdobjih, lahko poškodujejo sadne rastline v

katerikoli od teh razvojnih faz. Na obseg škode po pozebi je še posebej vplivalo dejstvo, da so bile temperature nizke kar dve jutri zapored.

Dodatni dejavnik poleg nizkih temperatur je bil novozapadli sneg. V krajih, kjer se je obdržal, so namerili tudi najnižje temperature zraka. Snežna odeja načeloma deluje kot toplotni izolator rastlin. Za poljščine, ki jih pokrije, je to dobro, na sadnem drevju pa zaradi polomljenih vej povzroči še dodatne težave.

Občutljivost za pozebo je odvisna od sadne vrste, sorte in predvsem od razvojne faze rastline. Čas, kdaj neka rastlina iste sadne vrste in sorte pride v določeno razvojno fazo, je odvisen tudi od njene lege. V nekoliko bolj zaprtih, hladnih legah, ki so pozimi dalj časa v senci, je razvoj poznejši, zato je škoda po spomladanski pozebi manjša kot v tipičnih prisojnih sadjarskih legah na isti nadmorski višini. Pri debeloplodnih sadnih vrstah za normalen pridelek zadostuje, če se oplodi in razvije v plodove okrog 5 % cvetov, pri drobnoplodnih, kot so češnje, pa se mora razviti v plodove vsaj 20 % cvetov. To pomeni, da 90-odstotna pozeba cvetov pri breskvi ne povzroči pomembne škode, pri češnji pa je škoda že zelo velika – več kot 50-odstotna. Pri ocenjevanju poškodb cvetov se večinoma ugotavljajo lažje opazne poškodbe oziroma uničenje semenskih zasnov ali plodnic, niso pa vidne morebitne poškodbe brazd in pestičev, ki lahko onemogočijo oprашitev in oploditev, zato so te ocene lahko samo približne. Končna ocena škode zaradi pozebe je mogoča šele po končanem junijskem trebljenju plodičev.

Rodni brsti sadnih rastlin so bili v več različnih razvojnih fazah, odvisno od lokacije, vrste in sorte. Marelice so letos zaradi nekoliko bolj zgodnjega začetka pomladi in toplega februarja zgodaj zacvetele, zato jih je že v prvem valu ohladitev v marcu večinoma prizadela pozeba. Pri drugih sadnih vrstah so bili rodni brsti različno odprti. Koščičarji so bili na Goriškem v zaključnih fazah cvetenja, v osrednji Sloveniji pa so prehajali v to fazo. Razvoj pečkatega sadja sledi z nekoliko zamika, vendar so ne glede na to vse te razvojne faze sadnega drevja na udaru nizkih temperatur zraka. Poškodbam zaradi mraza so bile izpostavljene tudi nezaščitene sadike zgodnje zelenjave.

Na hitrost fenološkega razvoja so vplivale vremenske razmere v februarju in v prvi polovici marca, ko so bile temperature zraka višje od dolgoletnega povprečja. Nadpovprečne temperature so povzročile zgodnejše prebujanje sadnih rastlin. V tabeli 1 so podatki o običajnem času cvetenja sadnih vrst glede na geografsko območje.

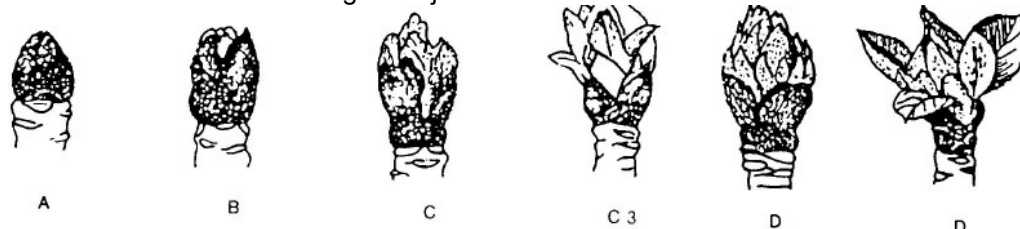
Tabela 1: Sadne vrste in čas cvetenja glede na geografsko območje

Sadna vrsta	Čas cvetenja	
	Primorska	Osrednja Slovenija
marelice	prva dekada marca	
breskve	zadnja dekada marca	prva dekada aprila
hruške	konec marca konec prve dekade aprila	druga dekada aprila
češnje	prva polovica prve dekade aprila	konec prve dekade aprila
jablane	konec prve dekade aprila	konec druge in tretje dekade aprila

Vir: ARSO

Glede na grobo oceno in fenološke podatke ARSO je bil začetek cvetenja različnih sort breskev od 2 do 10 dni zgodnejši od povprečja, pri drugih sadnih vrstah in sortah pa do 8 dni za češnje in do 10 dni za hruške. Rodni brsti večine vrst sadnega drevja so bili v času ohladitve v razvojnih fazah vse od začetnega napenjanja in odpiranja brstov, mišjega ušesa, balončka do začetka in tudi polnega cvetenja. Na sliki 1 so prikazane fenološke faze sadnega drevja.

Slika: Fenološke faze sadnega drevja

Razvojne (fenološke) faze sadnega drevja: A □ zimsko mirovanje (cvetni in listni brsti so zaprti in prekriti s temnorjavimi luskami); B □ brstenje (nabrekanje brstov, vidne so svetlo obarvane lise); C □ zeleni vršički (odpiranje brstov, vidne so konice zelenih listov); C3 □ mišje uho (konice zelenih listov so 10 mm nad brstnimi luskami, prvi listi so razmaknjeni); D □ zeleni popek (cvetni popki so vidni vendar še zaprti, prvi listi so že razviti)

Občutljivost za nizke temperature je odvisna tudi od razvojne faze brstov. Kritične temperature, ki lahko povzročijo poškodbe, so prikazane v tabeli 2.

Tabela 2: Občutljivost sadnih vrst za spomladansko pozebo v različnih fazah razvoja

Oznaka fenofaze	A	B	C-C ₃	D-D ₃	E-E ₂	F-F ₂	G	I	J
Fenofaze	Zimski brst	Nabrekanje brstov	Odpiranje brsta- mišja ušesa	Višni cvetni brsti - stadij balona	Začetek cvetenja	Polno cvetenje	Odpadanje venčnih listov	Cvetna čaša odpade - slačenje plodov	Debelitev plodov
Breskve									
Kritična temperatura °C		-4	-4	-3,3	-2,8	-2,2	-1,8	-1	-1
10 % poškodb pri °C			-6,1	-3,9	-3,3	-2,7	-2,2		
90 % poškodb pri °C			-15	-9,1	-5,6	-4,4	-3,9		
Slive									
Kritična temperatura °C	-20	-5	-4	-3	-2,8	-2	-1,5	-0,5	
10 % poškodb pri °C		-8,3	-6,6	-3,3	-2,8	-2	-1,5		
90 % poškodb pri °C		-16	-14	-5,6	-5	-5	-5		
Marelice									
Kritična temperatura °C	-9,4	-4	-4	-3,5	-3	-2,2	-0,8	-0,5	-0,5
10 % poškodb pri °C			-6,2	-4,9	-4,3	-2,9		-2,6	-2,3
90 % poškodb pri °C			-14	-10	-10	-5,6		-4,4	-3,3
Češnje									
Kritična temperatura °C		-5	-4,5		-2,2	-1,7	-1,1	-1	-1
10 % poškodb pri °C				-2,7	-2,7	-2,4	-2,1		
90 % poškodb pri °C				-6,2	-4,9	-3,9	-3,6		
Jablane									
Kritična temperatura °C		-7	-4		-2,2	-2	-1,8	-1,6	-1,6
10 % poškodb pri °C		-9,4	-5	-2,8	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
90 % poškodb pri °C		-17	-9,4	-6,1	-4,4	-3,9	-3,9	-3,9	-3,9
Hruške									
Kritična temperatura °C		-7	-6	-2,8	-2	-1,6	-1,5		-1
10 % poškodb pri °C		-9,4	-6,7	-3,3	-2,8	-2,2	-2,2		
90 % poškodb pri °C		-18	-14	-5,6	-5	-4,4	-4,4		
Aktinidija				Zelene konice	Odprti listi				
Kritična temperatura °C	-15	-2	-1	-0,5	0				
Vinska trta									
Kritična temperatura °C	-15	-8	-2	-2	-2 -1,5				

Vir: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Poleg kritične temperature rastlin, ki v različnih razvojnih fazah lahko povzroči škodo zaradi pozebe, so pomembni še številni drugi dejavniki, kot so prehransko stanje rastline in hitrost cvetenja, kakovost cvetnih brstov, hitrost znižanja in hitrost zvišanja temperature zjutraj oziroma trajanje zmrzali ter sorte.

Pozeba nastane, ko se v občutljivi fenološki fazi temperatura zniža pod mejo, ki je za določeno sadno vrsto lahko usodna, in povzroči propad cvetnega nastavka. Zaradi podnebnih sprememb so temperature zraka z leti višje in faza cvetenja se začne vsako leto prej.

Škoda v sadjarstvu

Sadovnjaki so zaradi opisanih razmer različno prizadeti, odvisno od lege in tehnologije pridelave. Prizadeti so cvetovi in plodiči. Poškodovane so vse sadne vrste, najbolj jablane in hruške, koščičasto sadje, oljke, orehi in jagodičje (borovnice, maline, ribez, jagode na prostem).

Škoda v vinogradništvu

Najbolj so prizadete zgodnje namizne in srednje pozne sorte, kamor štejemo chardonnay, beli, sivi in delno modri pinot, kraljevino, sauvignon, zeleni silvanec, kerner, modro frankinjo, portugalko, šentlovenko, rumeni muškat in tudi pozno sorto žametovko. Stopnja prizadetosti je odvisna od lege in zajema od 30 do 90 % pridelka.

Škoda na poljščinah in vrtninah

Prizadeti so nasadi špargljev, posevki zelja in krompirja, sadike in plodovke v pokritih sistemih, kjer ni bilo mogoče ogrevanje.

Škoda v čebelarstvu (Čebelarstva zveza Slovenije)

Po podatkih Čebelarstva zveza Slovenije so aprilске nizke temperature tako kot v kmetijski proizvodnji povzročile škodo tudi v čebelarstvu.

Ocenjujejo, da je akacija, ki je za nizke temperature zelo občutljiva, še posebej v času brstenja, v celoti pozebla in da medenja akacije letos ni mogoče pričakovati. Nekaj pridelka bo verjetno na mikroobmočjih Primorske in na Goričkem, vendar zaradi nizkih temperatur cvetije kljub cvetenju ne bo izločalo nektarja. Čebelarjem, za katere je akacija glavna paša, bo nastal izpad dohodka.

Akacija je v Sloveniji gospodarsko pomembna medovita rastlina, predstavlja tretjino letne proizvodnje medu. Razširjena je na območjih Primorske, Dolenjske z Belo krajino, Haloz, Podravja, Prlekije, Prekmurja in dela Slovenskih goric.

Poškodovanost kostanja in lipe se kaže v porjavelih brstih, ki se bodo sicer obrasli, vendar bodo rastline v slabšem fiziološkem stanju, medenje bo osiromašeno. Ti drevesni vrsti sta razširjeni v večjem delu nižinskega dela države.

Zaradi nizkih temperatur čebele že dlje časa niso izletele iz panjev. Opažena je bila odmrla zalega, saj čebele zaradi nizkih temperatur v panju ne morejo ohranjati ustrezne temperature, opravljati nege in se krmiti. Čebelarji pomagajo čebeljim družinam z dokrmeljevanjem s sladkorno raztopino in s tem čebelam nadomeščajo energijski del obroka za ogrevanje gnezda.

Oroševanje

Za uspešno sadjarjenje je nujno oroševanje. Oroševanje z vodo je stroškovno najučinkovitejši in najzanesljivejši ukrep za zaščito pred zmrzaljo. Toplota, ki se sprošča pri zmrzovanju vode, omogoča zaščito sadovnjakov pred pozebo z oroševanjem. Funkcija oroševanja je, da se izguba energije izravna s povečanjem energije, ki nastane, ko voda zmrzne. Nižja ko je nočna temperatura in višja ko je kritična temperatura rastline, večja je temperaturna razlika in več energije je treba uporabiti za zaščito pred pozebo, torej več vode in energije pri oroševanju. Zato je ena največjih težav pri oroševanju prav pomanjkanje vode na površini in s tem zagotovitev zadostne oskrbe z energijo.

Uporabo oroševalnega sistema lahko omejuje več dejavnikov, in sicer nezadostne količine vode, nezmožnost nepretrganega zagotavljanja distribucije vode in omejitve zaradi premočnega vetra (hitrost do največ 3 m/s). Kadar so temperature zraka zelo nizke (-8°C), je praviloma tudi učinkovitost oroševanja manjša oziroma že na meji.

V Sadjarskem centru Maribor pri Gačniku je bil opravljen poskus primerjave med oroševanjem in neoroševanjem na različnih sortah jablan (gala, fuji, braeburn) v danih razmerah. Vsi nasadi, razen kontrolnih parcel, so bili 12. aprila 2021 tretirani s sredstvi za krepitev rastlin (Epin Ekstra, Algovital), zato so bile rastline v obdobju od 5 do 7 dni tolerantne za znižanje temperature do -4°C . Nato je bilo ponovno izvedeno oroševanje in po oroševanju so nasade 16. aprila 2021 tretirali s fitoregulatorji (Novagib), ki ugodno vplivajo na fiziološke procese v rastlinah. Vključitev sistema za oroševanje je temeljila na spremljanju temperatur s suhim in mokrim termometrom postaje Metos®.

Tabela 3: Rezultati delovanja Epina (Epin Ekstra + Algovital + Epin + Epin) in oroševanja na lokaciji Gačnik leta 2021

Sorta jablan	Epin	
	oroševano	neoroševano
	delež pozebljih	
fuji	55,0 %	16,8 %
braeburn	40,0 %	42,0 %

gala	50,0 %	20,5 %
-------------	--------	--------

Vir: Sadjarski center Maribor

Oroševanje v danih vremenskih razmerah ni bilo uspešno. Na učinkovitost izvajanja oroševalnega sistema vplivajo številni dejavniki, stopnja pozebe pa je odvisna tudi od sorte. Oroševanje je bilo v noči na 6. april in v noči na 7. april 2021 izvedeno v obsegu 15 ur pri temperaturah od $-4,4$ do $-6,5$ °C, v obeh naslednjih dneh se je zaradi neugodnih temperatur led na vejah stalil pozno popoldne. Dan pozneje, 8. aprila 2021, je bilo ponovno izvedeno oroševanje, temperatura je bila ugodna za taljenje ledu.

Rezultati poskusa so pokazali:

- Vpliv oroševanja se razlikuje glede na sorto jablan. Ocena pozebljenih centralnih cvetov je bila opravljena na sortah jablan, ki so posajene v Sadjarskem centru Maribor ter so bile oroševane in predhodno tretirane s sredstvi za krepitev rastlin.
- Sorte gala, fuji in braeburn, ki so v pridelavi zelo zastopane, so v danih razmerah pozeble z deležem od 50 do 60 %.
- Najodpornejše sorte so golden parsi da rosa, natyra, jonagold daliryan, jonaprince, dalinbel antares in crimson crisp. Delež pozebe pri njih je bil manj kot 30 %.
- Najbolj so pozeble sorte topaz, modi, ariane, story inored. Nekatere od naštetih sort oroševanje prenašajo slabo (topaz).

V okviru Registra kmetijskih gospodarstev oziroma Evidenci pridelovalcev sadja v intenzivnih sadovnjakih se vodijo tudi podatki o površinah oroševanih sadovnjakov. V letu 2021 je vpisanih 112,28 ha intenzivnih sadovnjakov s sistemom oroševanja.

Izračun škode zaradi pozebe

Izračun škode v celotni kmetijski proizvodnji bo mogoč šele ob spravi pridelka, vendar je po prvih podatkih razvidno, da je bila prizadeta večina sadjarskih površin in del vinogradov.

Za pripravo informacije o grobi oceni škode na sadnih vrstah in v vinogradih so bile upoštevane ocene poškodovanosti (poročilo z dne 14. maja 2021), ki so jih pripravili v Javni službi kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (v nadaljnjem besedilu: JSKS). V skladu s sklepom Vlade Republike Slovenije št. 33001-2/2021/4. z dne 27. maja 2021 bo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje izdelala predhodno oceno škode v roku 60 dni od sprejema sklepa.

Groba ocena škode v sadovnjakih in vinogradih je pripravljena na podlagi:

- ocene poškodovanosti vinogradov in sadovnjakov z dne 14. maja 2021, ki jo je posredovala JSKS;
- na podlagi podatkov o površini v Registru kmetijskih gospodarstev,
- podatkov ARSO o prostorski razporeditvi najnižje dnevne temperature zraka, pri čemer je prizadeto območje definirano kot tisto območje, kjer se je temperatura med 18. in 21. marcem ter med 5. in 9. aprilom 2021 znižala pod ledišče,
- podatkov Statističnega urada Republike Slovenije:
  - o povprečnem pridelku sadja v intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih ter grozdja,
  - o povprečnih odkupnih cenah namiznih jabolok prve kakovosti, jabolok za predelavo ter grozdja za predelavo.

Po prvi grobi oceni škode, ki jo je pripravila JSKS je škoda po pozebi v sadjarstvu in vinogradništvu v letu 2021 primerljiva s škodo po pozebi v letu 2017. Predvidena skupna ocena škode v sadjarstvu in vinogradništvu na podlagi navedenih podatkov znaša vsaj 40 milijonov eurov.

Razglasitev naravne nesreče:

Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF in 17/14; v nadaljnjem besedilu: ZOPNN) določa, da sredstev za odpravo posledic neugodnih vremenskih razmer v kmetijski proizvodnji ni mogoče pridobiti ali dodeliti, če je bila za odpravo teh posledic omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije, zato programa odprave posledic škode, ki opredeljuje tudi sredstva za pomoč prizadetim v naravnih nesrečah, po tem zakonu ni mogoče pripraviti.

Vlada Republike Slovenije je 15. 4. 2021 na svoji 70. redni seji pod točko 5A sprejela sklep št. 33001-1/2021/3, s katerim se je seznanila z Informacijo o posledicah pozebe na kmetijskih pridelkih od 6. do 8.

aprila 2021 ter Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naložila, naj pripravi pravne podlage za izvedbo pomoči najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji.

Na podlagi dodatnih informacij o poškodovanosti kmetijske proizvodnje zaradi pozebe v letu 2021, ki jih je pripravila JSKS, je Uprava RS za zaščito in reševanje Vladi RS (v nadaljnjem besedilu: URSZR) predlagala naj sprejme sklep na podlagi katerega bo lahko izdelala predhodno oceno škode.

Vlada Republike Slovenije je zaradi obsega slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in prizadetosti kmetijske proizvodnje je 27. maja 2021 na svoji 78. redni seji s sklepom št. 33001-2/2021/4 sprejela naslednje sklepe:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela Informacijo o izdelavi predhodne (izračunane) ocene škode na kmetijskih pridelkih zaradi posledic pozebe od 5. do 9. aprila 2021 na prizadetih območjih Slovenije.
2. Pri izdelavi predhodne (izračunane) ocene škode se upoštevajo podatki o prizadetih območjih in poškodovanosti kmetijskih kultur, ki jih je ugotovila Javna služba kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije, Slovensko združenje zavarovalnic ter podatki o kulturah in površinah iz podatkov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter zbirnih vlog Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja za leto 2021 ter karte dnevni minimalnih temperatur zraka za celotno območje Slovenije ARSO.
3. Izvedbo tega sklepa zagotovi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Gospodarsko zbornico Slovenije, Zadružno zvezo Slovenije, Agencijo Republike Slovenije za okolje, Slovenskim združenjem zavarovalnic, Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja. Predhodno (izračunano) oceno škode na kmetijskih pridelkih pošlje Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v 60 dneh po sprejemu tega sklepa.

Prizadete pravne in fizične osebe, ki so zavezanci za davek, lahko v zvezi z odpravo posledic letošnje pozebe uveljavljajo naslednje zakonske možnosti za olajšanje svojega položaja:

1. Odpis, delni odpis in odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev v skladu s 101. členom Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15 in 63/16; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2) za davčne zavezance – fizične osebe, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.

Odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma plačilo davka se dovoli v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi davčnemu zavezancu zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi mu odlog in obročno plačevanje davka omogočila preprečitev hujše gospodarske škode. Šteje se, da je davčni zavezanec izgubil sposobnost pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere ni mogel vplivati, če je izguba sposobnosti pridobivanja prihodkov nastala zaradi naravnih in drugih nepredvidenih nesreč.

2. ZDavP-2 tudi določa, da lahko davčni zavezanec – pravna oseba, čigar davčna osnova se za tekoče davčno obdobje razlikuje od davčne osnove za predhodno davčno obdobje, od davčnega organa zahteva spremembo višine akontacije v skladu s 371. členom ZDavP-2. Davčni zavezanec to stori tako, da pri davčnem organu najmanj 30 dni pred dospelostjo obroka akontacije vloži zahtevo in priloži davčni obračun za tekoče davčno obdobje pred vložitvijo vloge, oceno davčne osnove za tekoče leto in podatke, ki dokazujejo spremembo ocene davčne osnove. Davčni organ o takšni zahtevi odloči v 15 dneh po prejemu zahteve.

Enaka možnost in pod enakimi pogoji kot za davčne zavezance – pravne osebe je v ZDavP-2 določena tudi za davčne zavezance – fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, in sicer v 299. in 307.a členu ZDavP-2 (sprememba (predhodne) akontacije med davčnim letom).

3. ZDoh-2 iz sistemskih razlogov ne vsebuje več olajšave v obliki možnosti zmanjšanja katastrskega dohodka v primeru naravnih nesreč. Taka rešitev je bila z njegovo uveljavitvijo leta 2007 odpravljena, saj je bila označena za državno pomoč predvsem zato, ker izračun katastrskega dohodka (kar je še toliko bolj izrazito v novouveljavljeni metodologiji izračuna katastrskega dohodka) že upošteva nihanja pridelave tudi kot posledico naravnih nesreč. Take olajšave nimajo niti v državah s primerljivim sistemom

določanja pavšalne ocene dohodka za kmetijsko in gozdarsko dejavnost (Avstrija, Italija itd.). Se pa v skladu s 26. členom ZDoh-2 odškodnine, izplačane na podlagi zavarovanja za škodo po zavarovaljivih škodnih dogodkih, in denarne pomoči, prejete zaradi naravne in druge nesreče, ne obdavčijo. Dohodnine so oproščena tudi plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, torej vse tako imenovane investicijske podpore, v primeru trajnega sadovnjaka podpore za nabavo sadik, opore in druge opreme, potrebne za postavitve novega sadovnjaka.

4. Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95); (v nadaljnjem besedilu: ZPKZ) kmetom poleg že navedenih olajšav daje možnost, da v primeru elementarnih nesreč uveljavijo zmanjšanje ali odpis obveznosti plačila za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Tako zmanjšana obveznost se šteje za plačano, saj jo za kmete poravna Republika Slovenija iz državnega proračuna.

5. Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D; v nadaljnjem besedilu: ZVin) določa, da se s pridelavo vina lahko ukvarjajo samostojni podjetniki posamezniki in pravne osebe, ki izpolnjujejo za to dejavnost predpisane pogoje glede strokovne usposobljenosti, prostorov in opreme ter so vpisane v register pridelovalcev grozdja in vina. Fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, pa se lahko ukvarjajo le s pridelavo vina iz grozdja, ki je njihov lastni pridelek. ZVin v primerih naravnih nesreč tudi fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, omogoča dokup grozdja v tistih letih, ko je njihov pridelek pomembno zmanjšan zaradi škode po naravni nesreči. Za pomembno zmanjšan pridelek se šteje, če je ta najmanj 60 % manjši od povprečja zadnjih treh let, skupni (lastni in dokupljeni) pridelek pa v tem letu ne sme presegati 100 % triletnega povprečja. Podjetje lahko dokupuje grozdje v neomejenih količinah, če je registrirano za to dejavnost. Že ZVin tako dovoljuje dokup grozdja fizičnim osebam v primeru naravnih nesreč, vendar se izjema nanaša na dokup grozdja izključno iz istega vinorodnega okoliša.

6. Drugi odstavek 10. člena Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15 in 36/18, v nadaljnjem besedilu: uredba o dopolnilnih dejavnostih) določa, da mora kmetija za opravljanje dopolnilne dejavnosti predelave pridelati najmanj 50 % količin lastnih surovin, do 50 % količin surovin pa lahko dokupi z drugih kmetij. Zahtevani delež se zagotavlja v koledarskem letu. V tabeli 4 so navedene dopolnilne dejavnosti na kmetiji iz 8., 9., 11. in 19. točke prvega odstavka 10. člena uredbe o dopolnilnih dejavnostih, ki so povezane s predelavo sadja.

Tabela 4: Dopolnilne dejavnosti na kmetiji, povezane s predelavo sadja

Točka	Dopolnilna dejavnost	Št. dopolnilne dejavnosti
8	proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov	576
9	predelava in konzerviranje sadja in zelenjave	764
11	proizvodnja kisa	350
19	proizvodnja žganih pijač	346

Vir: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Vse navedene dopolnilne dejavnosti se opravljajo na skupno 1017 kmetijah v Sloveniji. Glavni namen dopolnilnih dejavnosti je predelava lastnih surovin. Če kmetija nima lastne pridelave, opravljanje dopolnilne dejavnosti ni mogoče. Že uredba o dopolnilnih dejavnostih omogoča dokup določenega deleža surovin na drugih kmetijah, vendar se zaradi pozebe v letu 2021 in posledično zmanjšane pridelke sadja na kmetijah ter za izpolnitev pogodbenih obveznosti, izpolnitev zastavljenih ciljev proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov in doseganja dohodka na kmetiji predlaga izjema, in sicer dodatno zmanjšanje zahtevanega deleža lastnih surovin.

Možnost dodatnega dokupa sadja z drugih kmetij je urejena podobno, kot je to v primeru naravne nesreče ureja veljavni ZVin. Kmetija lahko dokupi sadje za potrebe predelave v okviru dopolnilne dejavnosti le, če je povprečna ocena poškodovanosti sadovnjakov na kmetiji vsaj 60 %.

7. Predlog zakona je tudi pravna podlaga za izvedbo pomoči prizadetim kmetijskim gospodarstvom v obliki financiranja obresti za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada. Za izvedbo sanacijskih ukrepov in za tekoče financiranje bo Slovenski regionalno razvojni sklad iz lastnih sredstev razpisal ugodna posojila za obratna sredstva, ministrstvo pristojno za kmetijstvo pa bo zagotovilo sredstva za financiranje obrestne mere.

8. V okviru projekta Trajnostna raba vode za krepitev rastlinskega pridelovalnega potenciala v Sloveniji (Pintar in sod., 2013) je bila ovrednotena raba namakalnega razvoda Vogršček. Iz študije je razvidno, da

se na območju namakalnega razvoda Vogršček namaka okrog 38 % površin, na katerih so zgrajeni namakalni sistemi. Navedeni delež je minimalni delež površine, ki naj bi se vsako leto namakala. V raziskavi so bile upoštevane le površine znotraj obodov namakalnih sistemov.

Namakalni razvod Vogršček je zasnovan kot celota in se tako obravnava. Sestavlja ga 16 namakalnih sistemov na skupni površini 981,18 ha in odzemno mesto na zajetju Vogršček, od koder poteka primarni cevovod, ki je z vozlišči in mostnimi konstrukcijami razdeljen v sekundarne cevovode. Namakalni razvod Vogršček sestavlja 40 km primarnega cevovoda in 140 km sekundarnih cevovodov. Tlak v sistemu zagotavljajo črpalke, ki so nameščene na črpališčih Prvačina in Šempas. V času intenzivnejšega namakanja, ko je potreba po vodi večja, se na črpališču Prvačina še dodatno črpa iz reke Vipave. Omenjeni črpališči zagotavljata potreben tlak na vseh namakalnih sistemih namakalnega razvoda Vogršček, ne le na sistemih, na katerih sta.

Tabela 5: Seznam namakalnih in oroševalnih sistemov v Sloveniji

Zap. št.	Šifra sistema	Ime sistema
1.	37091	Namakalni sistem polja Replje
2.	37111	Oroševalni in namakalni sistem Miren pri Gorici
3.	37131	Namakalni sistem polja Šempeter
4.	37181	Namakalni sistem polja Prvačina I in II
5.	37201	Stabilni oroševalni namakalni sistem Jugovega polja
6.	37211	Namakalni sistem polja Orehovlje - Bilje
7.	37261	Namakalni sistem Vrtojba polje
8.	37281	Namakalni sistem polja Dornberk in polja Kobate
9.	37301	Namakalni sistem polja Bukovica
10.	37411	Namakalni sistem polja Okroglica I, II
11.	37471	Oroševalni sistem Križ - Cijanov
12.	37501	Namakanje polja Podvogrosko
13.	37511	NS Orehovlje - Britof
14.	37531	Namakanje Šempaske gmajne
15.	37541	Namakalni sistem Karavljia - Gramoznica
16.	37141	Namakalni sistem polja - Črniče - Perovlek

Vir: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

V letu 2021 je lastnikom oziroma zakupnikom kmetijskih zemljišč na namakalnih sistemih namakalnega razvoda Vogršček motena dobava vode iz zadrževalnika Vogršček. Na zadrževalniku Vogršček potekajo sanacijska dela in je gladina vode na koti 80, kar ne omogoča namakanja. Za namakanje je potrebna gladina vode na koti vsaj 92. S tem sta onemogočena normalno kmetovanje in zaščita proti zmrzali.

9. Od leta 2006 se v Sloveniji že izvaja sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske pridelave. S tem država kmetijske pridelovalce spodbuja, da zavarujejo pridelke pred posledicami naravnih nesreč.

Uredba o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje in ribištva (Uradni list RS, št. 89/14, 2/15, 3/15, 98/15, 28/16, 81/16, 66/17, 82/18, 13/19 in 3/21) določa, da se sofinancira zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje, in sicer zavarovanje posevkov, nasadov in plodov pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, pozebe, poplave ter viharnega vetra in viharja. Od leta 2021 se lahko sofinancirajo tudi zavarovalne premije za škodo, ki nastane na proizvodnih sredstvih trajnih nasadov, ter materialno škodo na konstrukcijah in kritinah rastlinjakov, konstrukcijah (žičnicah) hmeljišč ter konstrukcijah in mrežah proti toči v intenzivnih sadovnjakih in vinogradih.

Ne glede na sofinanciranje zavarovalnih premij iz državnega proračuna je delež zavarovanih površin majhen. Ta delež je začel upadati v letu 2009, ko je bila uvedena obvezna 15-odstotna odbitna franšiza. Eden od razlogov za majhen delež zavarovanih površin je med drugim razmeroma visok strošek zavarovanja. Poleg tega se trajni nasadi navadno zavarujejo v paketu proti pozebi in toči. Ker je bilo v zadnjem obdobju v sadjarstvu postavljenih veliko protitočnih mrež, ki pomenijo aktivno obrambo proti

toči, se za zavarovanje pred nevarnostjo toče in posledično spomladanske pozebe kmetje niso odločali. Huda pomladanska pozeba je v zadnjih letih pogost pojav, zato je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v letih 2018 in 2021 povečalo sofinanciranje zavarovalnih premij. V letu 2021 stopnja sofinanciranja zavarovalnih premij za celotno kmetijsko proizvodnjo znaša 55 % obračunane zavarovalne premije.

Obravnava zakona po nujnem postopku je potrebna zato, da se preprečijo težko popravljive posledice za slovensko kmetijstvo v sektorjih sadjarstva in vinogradništva, ki jim je zaradi letošnje pozebe nastala največja škoda. Izpad pridelka in s tem dohodka bo velik. Dohodek bo še dodatno zmanjšan zaradi oskrbe prizadetih nasadov. Poleg tega je v sadjarstvu in vinogradništvu tudi takrat, kadar pridelka ni ali je njegova kakovost zaradi posledic pozebe bistveno slabša (deformirani plodovi, porjaveli plodovi, mrazni obroči), treba izvajati agrotehnične ukrepe, kot je varstvo rastlin, zeleno rez poletnih poganjkov (potreben bo večji obseg dela) in druga dodatna dela, na primer sortiranje deformiranih plodov, kar pomeni, da imajo pridelovalci poleg izpada prihodka in rednih stroškov oskrbe nasadov še stroške z oskrbo nasadov. Brez pravočasne pomoči bo proizvodnja v teh panogah dodatno prizadeta zaradi pomanjkljive oskrbe, ki bo posledica pomanjkanja likvidnostnih sredstev na kmetijskih gospodarstvih. Zaradi navedenih razlogov je sprejem zakona nujen.

V teh okoliščinah je Vlada Republike Slovenije pripravila predlog zakona, ki ureja ukrepe za odpravo posledic pozebe, ki je Slovenijo prizadela med 5. in 9. aprilom 2021. Za ta namen se iz proračunske rezerve zagotovijo tudi sredstva za odpravo teh posledic.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATIVNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Cilji zakona so čimprejšnja pomoč upravičencem, normalizacija delovanja in omejitev gospodarske škode, ki je nastala upravičencem zaradi pozebe v letu 2021.

Z zakonom se omogoča izvedba ukrepov za pomoč prizadetim subjektom zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravno nesrečo.

Cilj predloga zakona je med drugim dovoliti izjemni dokup grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, tudi z območij zunaj vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca, ki je utrpel škodo po pozebi, in dokup sadja z drugih kmetij za kmetije z dovoljenjem za opravljanje dopolnilnih dejavnosti proizvodnje sadnih in zelenjavnih sokov, predelave in konzerviranja sadja in zelenjave, proizvodnje kisa in proizvodnje žganih pijač ter znižanje ali odpis obveznosti za vzdrževanje namakalnega sistema Vogršček za lastnike oziroma zakupnike kmetijskih zemljišč na območju namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček.

2.2. Načela

Predlog zakona izraža načelo pomoči ob škodi subjektom, ki jim je nastala škoda zaradi pozebe, na način, ki je sprejemljiv za prizadete subjekte ob upoštevanju proračunskih zmožnosti.

Predlog zakona upošteva tudi načelo, ki zagotavlja, da je pomoč namenjena skupnemu interesu, ima jasen spodbujevalni učinek, je ustrezna in sorazmerna, povsem pregledno dodeljena, je predmet nadzornega mehanizma in rednega ocenjevanja ter ne škodi pogojem trgovanja v obsegu, ki je bil v nasprotju s skupnim interesom, kot to določa Uredba Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 193 z dne 1. 7. 2014, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2019/289 z dne 19. februarja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 702/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 48 z dne 20. 2. 2019), (v nadaljnjem besedilu: Uredba Komisije (EU) št. 702/2014).

Predlog zakona ohranja osnovni načeli ZVin, ki sta zaščita potrošnika in zaščita pridelovalca grozdja in vina. Predlog krepi osnovno načelo zaščite pridelovalca, saj se mu s predlogom omogoča ohranitev pridelave vina na ravni preteklih let in s tem ohranitev obstoječih kupcev in tržnih poti. Hkrati predlog ohranja načelo zaščite potrošnika, saj ne posega v veljavne določbe o sledljivosti pridelka vina in kakovosti. Tako morajo pridelovalci pri dokupu grozdja (ne glede na to, ali so fizične ali pravne osebe) upoštevati določbe vseh veljavnih predpisov Evropske unije, kot so:

- grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) mora biti obvezno v celoti pridelano v istem vinorodnem okolišu,

- vsaj 85 % količine grozdja za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino PGO) mora biti pridelane v isti vinorodni deželi,
- na območju Evropske unije ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega zunaj Evropske unije, in
- v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdom iz druge države članice se vino lahko označi le kot »vino iz Evropske unije« (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

S predlogom zakona se urejajo ukrepi v zvezi z odpravo posledic pozebe, ki je prizadela območje Slovenije spomladi 2021, ter postopki za izvedbo teh ukrepov.

Vsebina zakona obsega ukrepe pomoči prizadetim subjektom:

1. odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ) v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. decembra 2013, str. 9), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2019/316 z dne 21. februarja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1408/2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 511 z dne 22. 2. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU);
2. celotni odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SKZGRS) v skladu z Uredbo 1408/2013/EU;
3. nakup grozdja z drugih vinorodnih območij za fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki (v nadaljnjem besedilu: nakup grozdja z drugih vinorodnih območij);
4. nakup sadja z drugih kmetij za kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost predelave sadja (v nadaljnjem besedilu: nakup sadja z drugih kmetij);
5. pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v sadjarstvu in vinogradništvu, v skladu z Uredbo 702/2014/EU in Smernicami Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 (UL C št. 204 z dne 1. 7. 2014, str. 1), zadnjič spremenjenimi z Obvestilom Komisije o spremembi Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in o začasnih prilagoditvah zaradi upoštevanja učinka pandemije COVID-19 (UL C št. 424 z dne 8. 12. 2020, str. 30), (v nadaljnjem besedilu: Smernice EU);
6. subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada (v nadaljnjem besedilu: sklad) v skladu z Uredbo 1408/2013/EU;
7. oprostitev plačila nadomestila za vzdrževanje namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček lastnikom oziroma zakupnikom kmetijskih zemljišč na območju namakalnega razvoda Vogršček, ki jim je motena dobava vode, v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

Za ta zakon ni predvideno sprejetje izvršilnih predpisov.

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom in s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

Odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete

Rok za vložitev zahteve za odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki ga določa ZPKZ, se po uveljavitvi zakona spremeni s 15 na 60 dni. Zakon na podlagi končne ocene škode, ki jo potrdi državna komisija, daje podlago tudi za odstop glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete.

Celotni odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč Republike Slovenije

V 22. členu Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, ki ga je sprejel Svet Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, so opredeljeni možni načini odpisa zakupnin. Navedeni člen določa pomoč de minimis v sektorju kmetijske proizvodnje, pri čemer je glede na ugotovljeno škodo na parceli v zakupu več možnosti:

- pri 50 % in manj ugotovljene škode se zakupnina ne odpiše,
- med več kot 50 do vključno 80 % ugotovljene škode se zakupnina odpiše v višini deleža

- ugotovljene škode,
- pri več kot 80 % ugotovljene škode se zakupnina odpiše v celoti.

Ker je bila pozeba marca in aprila leta 2021 zelo huda, bo Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije zakupnina na podlagi končne ocene škode odpisal v celoti. Zakupnina se bo odpisala v celoti, če bo na podlagi končne ocene škode razvidno, da potrjena stopnja poškodovanosti na parceli v zakupu presega 30 %.

Nakup grozdja z drugih vinorodnih območij

Ukrep širi določbe ZVin, da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in jim je zaradi pozebe nastala škoda, omogočil nakup grozdja s širšega območja.

Zaradi zaščite pridelovalca grozdja in vina predlog predvideva možnost dokupa pridelka grozdja za fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in jim je zaradi pozebe nastala škoda, tudi z območij zunaj vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca. S tem se pridelovalcem, ki pridelujejo grozdje na območjih, na katerih so bili vinogradi zaradi pozebe bolj prizadeti, omogoči nakup grozdja, ki ga na podlagi določb ZVin zunaj svojega vinorodnega okoliša ne bi mogli izvesti. Predlog zakona predvideva možnost izjemnega dokupa grozdja letnika 2021. V primeru morebitnega dokupa grozdja (ne glede na to, ali gre za fizične ali pravne osebe) je treba upoštevati veljavne predpise EU, ki določajo zlasti, da:

- mora biti grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) obvezno v celoti pridelano v vinorodnem okolišu,
- mora biti grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino PGO) vsaj v 85 % količine pridelano v vinorodni deželi,
- na območju EU ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega zunaj EU,
- se lahko v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice tako vino označi le kot »vino iz EU« (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

Nakup sadja z drugih kmetij

Ukrep širi določbe uredbe o dopolnilnih dejavnostih, da bi se prizadetim kmetijam omogočilo dodatno zmanjšanje zahtevanega deleža lastnih surovin.

Že veljavna uredba o dopolnilnih dejavnostih omogoča dokup določenega deleža surovin z drugih kmetij, vendar se zaradi pozebe v letu 2021 in zaradi tega zmanjšane pridelke sadja na kmetijah ter za namen izpolnitve pogodbenih obveznosti, izpolnitve zastavljenih ciljev proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov ter doseganja dohodka na kmetiji predlaga izjema, in sicer dodatno zmanjšanje zahtevanega deleža lastnih surovin.

Možnost dodatnega dokupa sadja z drugih kmetij je urejena podobno kot v primeru naravne nesreče po določbah ZVin. Kmetija lahko dokupi sadje za potrebe predelave v okviru dopolnilne dejavnosti le, če so bili sadovnjaki na teh kmetijah ocenjeni s stopnjo poškodovanosti v povprečju najmanj 60 %.

Pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v sadjarstvu in vinogradništvu

Kmetijska gospodarstva, ki so na podlagi ocene škode po pozebi najbolj prizadeta, so upravičena do pomoči v obliki nepovratnih sredstev. Kmetijska gospodarstva se uvrstijo med najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva, če je bila v sadovnjakih in vinogradih ocenjena stopnja poškodovanosti najmanj 60 %. Za prizadete kmetijske površine se pomoč v obliki nepovratnih sredstev dodeli, če kmetijsko gospodarstvo izpolnjuje tudi druge s tem zakonom in predpisi Evropske unije določene pogoje.

Subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada

V sadjarski in vinogradniški proizvodnji je nastala izjemno velika škoda. Kmetijska gospodarstva zato nimajo več sredstev za nujno vzdrževanje nasadov, ki je potrebno ne glede na to, da ni pridelka. Predlog zakona je pravna podlaga za izvedbo pomoči prizadetim kmetijskim gospodarstvom za financiranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada. Ker je treba oskrbo trajnih nasadov izvajati čez leto, je sprejetje zakona nujno, da proizvodnja v teh panogah ne bo dodatno prizadeta še zaradi pomanjkljive oskrbe kot posledice pomanjkanja likvidnostnih sredstev na kmetijskih gospodarstvih. Posebnost sadjarstva in vinogradništva je, da je tudi takrat, kadar pridelka ne bo ali bo njegova kakovost zaradi mraza precej slabša (deformirani plodovi, porjaveli plodovi, mrazni obroči), treba izvajati vse agrotehnične ukrepe, zlasti varstvo rastlin, ter večji obseg poletne zelene rezi toletnih poganjkov in lahko tudi dodatna dela (npr. več dela pri prebiranju deformiranih plodov), zaradi česar imajo pridelovalci kljub izpadu prihodka lahko še višje stroške oskrbe nasadov od običajnih. Tako bodo imeli sadjarji in vinogradniki v letu 2021 negativen dohodek.

Za izvedbo sanacijskih ukrepov in za tekoče financiranje bo Slovenski regionalno razvojni sklad iz lastnih sredstev razpisal ugodna posojila za obratna sredstva. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo bo zagotovilo sredstva za financiranje obrestne mere.

Oprostitev plačila nadomestila za vzdrževanje namakalnih sistemov na območju namakalnega razvoda Vogršček za lastnike oziroma zakupnike kmetijskih zemljišč, ki jim zaradi sanacijskih del na pregradi Vogršček motena dobava vode.

Lastnikom oziroma zakupnikom kmetijskih zemljišč na območju namakalnega razvoda Vogršček je zaradi sanacijskih del na pregradi Vogršček motena dobava vode. Zaradi sanacije pregrade Vogršček je gladina vode na koti 80, kar onemogoča namakanje, saj ni zadostnega pritiska v cevovodih. Gladina vode mora biti vsaj na koti 92. Sama sanacija pregrade se je tudi zaradi vremenskih razmer podaljšala v pomladanski in poletni čas, kar onemogoča izvajanje oroševanja in namakanja. Lastnikom oziroma zakupnikom kmetijskih zemljišč ni potrebno v letošnjem letu plačati nadomestila za vzdrževanje namakalnih sistemov na namakalnem razvode Vogršček.

b) Način reševanja:

Ker je oceno škode mogoče podati šele po določenem času, je treba podaljšati zakonsko predpisani rok za vlaganje vlog za odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovance, ki so zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti.

Za celotni odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republika Slovenija zaradi škode na pridelkih kot posledice spomladanske pozebe v letu 2021 je treba v predlogu zakona določiti pravno podlago.

Na področju pridelave predlog zakona pridelovalce vina štiti pred izgubo potrošnikov in ustaljenih tržnih poti.

Na področju dopolnilnih dejavnosti predlog zakona nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti proizvodnje sadnih in zelenjavnih sokov, predelave in konzerviranja sadja in zelenjave, proizvodnje kisa in proizvodnje žganih pijač, štiti, da se izpolnijo pogodbene obveznosti, izpolnijo zastavljeni cilji proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov in se doseže dohodek na kmetiji.

Najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom v sadjarstvu in vinogradništvu se s tem zakonom zagotovi pomoč, ki bo omogočila omejitev gospodarske škode, normalizacijo delovanja in posledično ohranitev dejavnosti.

Na področju posojil se za izvedbo sanacijskih ukrepov in za tekoče financiranje kmetijske proizvodnje za prizadeta kmetijska gospodarstva v sadjarstvu in vinogradništvu razpišejo ugodna posojila za obratna sredstva in zagotovi financiranje obrestne mere za ta posojila.

Za zmanjšanje ali odpis obveznosti za vzdrževanje namakalnih sistemov na območju namakalnega razvoda Vogršček je v predlogu zakona treba določiti pravno podlago. Lastniki oziroma zakupniki kmetijskih površin morajo vsako leto plačati nadomestilo za vzdrževanje namakalnih sistemov na območju namakalnega razvoda Vogršček.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je normativno usklajen.

č) Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi

Predlog Zakona je bil dne 10.6.2021 poslan na ZOS. Na predlog zakona do dne 11.6.2021 nismo prejeli predlogov za spremembe.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Sprejetje predloga zakona bo imelo neposredne posledice tudi za državni proračun. Ocenjuje se, da bi

bilo potrebno za ukrep pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom dejavnim v sadjarstvu in vinogradništvu, ob upoštevanju prve ocene poškodovanosti sadovnjakov in vinogradov, ki jo je začetku maja 2021 pripravila Javna služba kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, praga za dodelitev pomoči v višini 60 % škode in intenzivnosti pomoči do 30 % priznane škode, treba zagotoviti približno 7.000.000 eurov iz proračunske rezerve.

Ocena potrebnih sredstev ne upošteva zmanjšanja pomoči za polovico za nasade, ki niso bili zavarovani, in zmanjšanja pomoči, če bi pomoč po tem zakonu skupaj z odškodnino, ki jo upravičenec prejme od zavarovalnic, in morebitnimi drugimi pomočmi (npr. občin) preseгла dovoljeno pomoč. Opozoriti, je treba še, da bo lahko končna ocena škode, ki bo podlaga za pomoč, drugačna.

V skladu z zakonom, ki ureja javne finance, in ob uporabi zakona, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, se sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu zagotovijo za vsako proračunsko leto posebej na podlagi ocene o potrebnih sredstvih za odpravo posledic iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu. Če je program odprave posledic škode v kmetijstvu sprejet v letu nastanka škode, se za to proračunsko leto zagotovijo sredstva za izvedbo ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu v okviru sredstev državne proračunske rezerve. Za posamezen pojav škode v kmetijstvu, za katerega je vlada odločila o uporabi sredstev za odpravo njegovih posledic v septembru ali pozneje, se zagotovijo sredstva, za izvajanje ukrepov odprave posledic škode v okviru sredstev državne proračunske rezerve v prvem proračunskem letu po letu, v katerem je nastala škoda.

Glede na končno poročilo o ocenjeni škodi in oceno stroškov posameznih ukrepov za odpravo posledic škode bo vlada določila višino sredstev, način in dinamiko zagotavljanja teh v letu 2022 in kasneje. Sredstva iz proračunske rezerve se zagotovijo v letu 2022, kasneje sredstva zagotavlja Ministrstvo pristojno za kmetijstvo v okviru svojega finančnega načrta.

Prav tako bo v okviru proračunske rezerve za leto 2021, potrebno zagotoviti sredstva za izdelavo končne ocene škode predvidene v višini 50.000 eurov, ki bodo namenjena za izplačilo stroškov dela občinskih, regijskih in državne komisije za ocenjevanje škode ter stroškov za pripravo aplikacije Ajda za predtiskane obrazce 2.09, tiskanje obrazcev in pošiljanje le teh oškodovancem ter vnos podatkov s strani občinskih komisij v aplikacijo AJDA.

Na podlagi ocene zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane iz pozebe v letu 2016, ki je primerljiva s pozebo v letu 2021, ocenjujemo, da bo primanjkljaj v pokojninsko blagajno znašal 150.000 eurov.

S predlogom zakona se tudi zmanjšujejo obveznosti plačil zakupnin za kmetijska zemljišča v lasti Republike Slovenije in upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov prizadetih subjektov, s čimer se bodo zmanjšali prihodki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Ocena izgube prihodkov Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov zaradi zmanjšanja ali odpisa najemnin na podlagi predhodnih podatkov o poškodovanosti kultur znaša 140.000 eurov (ocena temelji na odpisu zakupnine za 700 ha kmetijskih zemljišč v zakupu). Vpliv zneska odpisa bo za poslovanje sklada zanemarljiv.

V letu 2022 in v naslednjih letih, v skladu z amortizacijskim načrtom, je iz proračunskih sredstev Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zagotovljenih skupno do 70.000 eurov za ukrep: Subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada.

Za vzdrževanje in delovanje namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček v letu 2021 so sredstva v višini 62.000 eurov zagotovljena iz integralne postavke 243010 Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zakon nima finančnih posledic za druga javno finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvedbo interventnih ukrepov v višini 132.000 eurov so zagotovljena v okviru finančnega načrta Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za leto 2021 in 2022.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v okviru finančnega načrta za leto 2021 za vzdrževanje in delovanje namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček zagotovi 62.000 eurov in v letu 2022 ter naslednjih letih za ukrep Subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada v skladu z amortizacijskim načrtom do 70.000 eurov.

Iz proračunske rezerve bi bilo potrebno zagotoviti sredstva v ocenjeni višini 7.050.000 eurov, in sicer v letu 2021 za izdelavo končne ocene škode Upravi RS za zaščito in reševanje 50.000 eurov ter v letu 2022 za ukrep pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v sadjarstvu in vinogradništvu, 7.000.000 eurov.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Na področju vina se ključna ureditev v državah pridelovalkah vina nanaša na sledljivost porekla, kakovost vina in vodenje ustreznih evidenc. Vsi pridelovalci so dolžni prijavljati pridelavo v uradne evidence in voditi lastne evidence, iz katerih so razvidni kraj pridelave grozdja in vse faze pridelave, vključno z morebitnimi odkupom in prodajo. Zagotovljena mora biti popolna sledljivost ne glede na pravno obliko pridelovalca.

Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov določa pravila glede označb porekla, vodenja evidenc in kakovosti vina. V sklopu vodenja evidenc se vodi celoten promet z grozdem in vinom, predpisani so tudi spremni dokumenti za promet z vinom. Celoten sistem se izvaja izključno zaradi varstva potrošnikov in zaščite porekla vina. Predpisane določbe so enake za vse pravne oblike pridelovalcev vina.

Prikaz ureditve v nekaterih pravnih sistemih držav članic Evropske unije (prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU)

Uradne informacije o ukrepih, ki jih bodo izvajale prizadete države članice v času priprave predloga zakona niso dostopne, ker države predlagane ukrepe še usklajujejo s stanovskimi organizacijami in drugimi pristojnimi organi.

V nadaljevanju povzemamo ključne ugotovitve stanja po pozebi v drugih državah članicah EU, soppodpisnicah dokumenta za seznanitev Komisije in drugih držav z izrednim obsegom škode, ki je nastala v kmetijstvu zaradi izrednih vremenskih razmer.

Razmere v Italiji

Pozeba je prizadela tudi kmete v Italiji. Nizke temperature so nenadoma prekinile toplo pomlad in neugodno vplivale na zgodnejše cvetenje sadnega drevja. Po podatkih Italijanske konfederacije kmetov (Confederazione italiana agricoltoriso) bile najbolj prizadete osrednje in severne regije Toskane, Emilije - Romanje, Benečije in Piemonta. Ocenjuje se, da je škoda zaradi pozebe na teh območjih zajela do 75 % pridelka. Po podatkih Italijanske konfederacije kmetov so v Toskani, kjer so se temperature na nekaterih območjih znižale na -7°C , kmetje v vinogradih v najhladnejših nočeh sežigali bale sena, da bi dvignili temperature in preprečili še večjo škodo zaradi pozebe. Škodo zaradi pozebe ocenjujejo tudi pridelovalci oljk in vinske trte v Umbriji, kjer je temperatura nenadno upadla s 27 na -8°C . V severni Padski dolini so nizke temperature prizadele več vrst sadja in zelenjave ter vinograde. Škodo so zaznali tudi v južnoitalijanski regiji Puglia, kjer so se temperature spustile do -5°C . Škoda je nastala predvsem na območjih, kjer pridelujejo oljčno olje, prepolovili pa so se tudi pridelki sadja.

V konfederaciji na splošno ocenjujejo, da so aprilске nizke temperature zmanjšale kmetijske pridelke po vsej državi za vsaj 60 %. Z namenom sprožitve postopkov za dodelitev nadomestil za kmete so predlagali razglasitev naravne nesreče. Italija predlaga tudi spodbujanje inovacij v okviru instrumentov za obvladovanje tveganj, namenjenih spoprijemanju s podnebnimi spremembami ter spodbujanju in povečanju prispevka za zavarovanje pridelkov, živali in rastlin. Po navedbah Italijanske konfederacije kmetov je nenehno stopnjevanje ekstremnih vremenskih pojavov italijanskemu kmetijstvu doslej že povzročilo za več kot 14 milijard eurov škode.

Razmere na Hrvaškem

Po podatkih okrožnih agrometeoroloških postaj na Hrvaškem se je v Zadrski županiji aprila hladna fronta premikala od Nina prek Ninskih Stanov in Bokanjačkega blata proti Jankolovici in notranjosti županije, kjer so se temperature spustile na -7°C . To je povzročilo veliko škodo na jablanah in koščičarjih, predvsem češnjah, ki so bile v fazi cvetenja, pa tudi na višnjah, breskvah in mandljevcih. Nekaterim nasadom v višjih legah in tistim, ki imajo sisteme za zaščito pred zmrzaljo s škropljenjem, se je poškodbam uspelo izogniti. Na nekaterih območjih, kot je Smilčić, pa je bila škoda katastrofalna.

Prijave škode po naravni nesreči se izvajajo v elektronskem sistemu APIS, v katerem se povprečni pridelki in cene vnesejo na podlagi statističnih podatkov. Za vsakega oškodovanca/kmeta se vnesejo podatki o škodi, površini, kulturi itd. Oceno škode opravijo mestne in županijske komisije in jo vpišejo v register škod (prijava naravne nesreče). Trenutno se na terenu ocenjuje škoda in za zdaj znaša približno

90 %. Odškodnina za škodo, ki jo država plača po zakonu, znaša do 5 % celotne potrjene škode, v izjemnih primerih pa je mogoče predpisati drugače.

Za zavarovanje pridelkov je na podlagi ukrepa št. 17 v sklopu hrvaškega programa razvoja podeželja mogoče pridobiti povračilo zneska plačane zavarovalne premije v višini 70 %, če je škoda preseгла 30 %.

Župani, ki so si ogledali prizadeta območja, so napovedali vložitev prošnje za razglasitev naravne nesreče.

Razmere v Franciji

Aprila je izjemno mrzlo vreme prizadelo tudi kmetijsko proizvodnjo v Franciji. Pozeba je povzročila znatno škodo na številnih pridelkih po državi, zlasti v vinogradih in na sadnem drevju, pa tudi na poljščinah, kot sta pesa in ogrščica. Ocenjeno je, da bo zaradi zmrzali izgubljena vsaj tretjina celotne pridelave vinogradov, kar pomeni za 2 milijardi eurov skupne izgube v prometu (podatek francoskega kmetijskega sindikata FNSEA), ter polovica celotne pridelave sadja, kar pomeni primanjkljaj 1,5 milijarde eurov (podatek predsednika združenja proizvajalcev breskev in marelic). Skupščina evropskih vinorodnih regij AREV je Evropsko unijo pozvala k večji podpori vinskemu sektorju, da bo lahko preživel skupni vpliv pandemije COVID-19, ameriških carin in nedavne pozebe. Francoska vlada bo prizadetim kmetom, ki jim je pozeba povzročila škodo v vinogradih, na sadnem drevju in na nekaterih poljščinah, dodelila pomoč. Pomoč bo vključevala nujne kredite, davčne olajšave in oprostitev plačila socialnih prispevkov. Lokalne oblasti bodo lahko sodelovale tudi pri ustanovitvi izjemnega solidarnostnega sklada, ki bo kmetom pomagal ublažiti izgube.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

V okviru izvajanja zakona se pričakuje enako število vlog kot na podlagi zakona, ki je obravnaval pozebo v letu 2017.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Z zakonom se zmanjšujejo administrativne posledice, saj bo obrazec 2.09 Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki se bo uporabljal kot vloga za ugotavljanje škode na kmetijskih kulturah v okviru izdelave končne ocene škode, tudi vloga za uveljavljanje pomoči v okviru programa odprave posledic škode v kmetijstvu zaradi pozebe v letu 2021.

Na ta način Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja ne bo pošiljala dodatnih predtiskanih zahtevkov, upravičencem pa teh zahtevkov ne bo treba dopolniti, izpolniti in vrniti na Agencijo.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlagani zakon ne bo imel posledic na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

S sprejetjem zakona bodo najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva lahko pridobila pomoč za škodo, ki je prizadela njihovo proizvodnjo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlagani zakon ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlagani zakon ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlagani zakon ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- a) Predstavitev sprejetega zakona:

Ciljne skupine bodo o sprejetju zakona obveščene neposredno preko njihovih predstavnikov, javnost pa preko spletne strani ministrstva in obvestila medijem.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Ni potrebno.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen 8. junija 2021 na spletni strani e-demokracija.

V postopku usklajevanja predloga so sodelovali:

- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije,
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije,
- Zadružna zveza Slovenije,
- Zveza slovenske podeželske mladine,
- Gospodarska zbornica Slovenije,
- Sindikat kmetov Slovenije,
- Javni sklad republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja,
- Združenje občin Slovenije.

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

Mnenje so podali:

- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije,
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije,
- Zadružna zveza Slovenije,
- Javni sklad republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja,
- Zveza slovenske podeželske mladine.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri predlogu zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Jože Podgoršek, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- mag. Aleš Irgolič, državni sekretar, Anton Harej, državni sekretar,
- Maša Žagar, v.d. generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo,
- Hermina Oberstar, vodja Sektorja za horizontalne vsebine v kmetijstvu,
- Andrej Hafner, vodja Sektorja za pravno sistemske zadeve v kmetijstvu.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC POZEBE V KMETIJSKI PROIZVODNJI MED 5. IN 9. APRILOM 2021

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon določa interventne ukrepe za odpravo posledic pozebe, ki je prizadela Republiko Slovenijo v kmetijski proizvodnji med 5. in 9. aprilom 2021 (v nadaljnjem besedilu: odprava posledic pozebe), kot pomoč prizadetim kmetijskim gospodarstvom zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami.

2. člen (subsidiarna uporaba drugih predpisov)

Za vsa vprašanja, ki niso urejena s tem zakonom, se uporabljajo predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami, in predpisi, ki urejajo odpravo posledic naravnih nesreč.

3. člen (neugodne vremenske razmere)

(1) Pojem neugodne vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, za potrebe tega zakona ustreza pojmu slabe vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, iz 16. točke 2. člena Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 193 z dne 1. 7. 2014, str. 1), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/2008 z dne 8. decembra 2020 o spremembi uredb (EU) št. 702/2014, (EU) št. 717/2014 in (EU) št. 1388/2014 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in drugimi ustreznimi prilagoditvami (UL L št. 414 z dne 9. 12. 2020, str. 15), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 702/2014/EU).

(2) Vlada potrdi značaj vremenskih razmer kot neugodne vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, če iz končne ocene škode na posameznih kmetijskih pridelkih izhaja, da poškodovanost presega 30 % njihove običajne letne kmetijske proizvodnje, kot jo določa predpis, ki ureja metodologijo za ocenjevanje škode, in je škoda večja od 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna.

4. člen (končna ocena škode)

(1) Podlaga za ukrepe za odpravo posledic pozebe je končna ocena škode, ki jo pripravi državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami (v nadaljnjem besedilu: končna ocena škode), in jo potrdi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada).

(2) Končni oceni škode se priložijo stroški ocenjevanja škode, ki jih ob potrjevanju končne ocene škode določi in potrdi vlada. Sredstva za ocenjevanje škode se zagotovijo iz sredstev proračunske rezerve za leto 2021.

5. člen (ukrepi za odpravo posledic pozebe)

Ukrepi za odpravo posledic pozebe po tem zakonu so:

1. odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ) v skladu z Uredbo

- Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2019/316 z dne 21. februarja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1408/2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 511 z dne 22. 2. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU);
2. celotni odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SKZGRS) v skladu z Uredbo 1408/2013/EU;
  3. nakup grozdja z drugih vinorodnih območij za fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki (v nadaljnjem besedilu: nakup grozdja z drugih vinorodnih območij);
  4. nakup sadja z drugih kmetij za kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost predelave sadja (v nadaljnjem besedilu: nakup sadja z drugih kmetij);
  5. pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji v sadjarstvu in vinogradništvu, v skladu z Uredbo 702/2014/EU in Smernicami Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 (UL C št. 204 z dne 1. 7. 2014, str. 1), zadnjič spremenjenimi z Obvestilom Komisije o spremembi Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in o začasnih prilagoditvah zaradi upoštevanja učinka pandemije COVID-19 (UL C št. 424 z dne 8. 12. 2020, str. 30), (v nadaljnjem besedilu: Smernice EU);
  6. subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada (v nadaljnjem besedilu: sklad) v skladu z Uredbo 1408/2013/EU;
  7. oprostitev plačila nadomestila za vzdrževanje namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček lastnikom oziroma zakupnikom kmetijskih zemljišč na območju namakalnega razvoda Vogršček, ki jim je motena dobava vode, v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

II. UKREPI ZA ODPRAVO POSLEDIC POZEBE

1. Odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete

6. člen (podlaga za zmanjšanje ali odpis)

(1) Ne glede na prvi odstavek 3. člena in drugi odstavek 8. člena ZPKZ se prispevki zavarovancu oziroma zavarovanki (v nadaljnjem besedilu: zavarovanec) lahko zmanjšajo ali odpišejo zaradi odprave posledic pozebe po ZPKZ na podlagi končne ocene škode.

(2) Zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete se odobri pod pogoji iz ZPKZ in v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

7. člen (podaljšanje roka za vložitev zahtevka)

Ne glede na 9. člen ZPKZ lahko zavarovanec pri pristojnem davčnem organu zaradi škode, ki je nastala zaradi posledic pozebe, vloži zahtevo za odpis ali zmanjšanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona.

2. Celotni odpis zakupnin pri SKZGRS

8. člen (zakupnine pri SKZGRS)

(1) SKZGRS odpiše zakupnine za leto 2021 na podlagi končne ocene škode.

(2) Zakupnina se odpiše v celoti, če je stopnja poškodovanosti iz končne ocene škode na parceli v zakupu več kot 30 %.

(3) Odpis zakupnine SKZGRS odobri pod pogoji iz tega člena v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

(4) Glede podrobnejših pogojev odpisa zakupnin se smiselno uporablja akt SKZGRS, ki ureja zakup kmetij in kmetijskih zemljišč.

3. Nakup grozdja z drugih vinorodnih območij

9. člen

(nakup grozdja z drugih vinorodnih območij)

Ne glede na tretji stavek četrtega odstavka 13. člena Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D) lahko fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in jim je nastala škoda na vinogradih po pozebi, za pridelavo mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja dokupijo tudi grozdje letnika 2021, ki ni pridelano v vinorodnem okolišu oškodovanega pridelovalca grozdja.

4. Nakup sadja z drugih kmetij

10. člen

(nakup sadja z drugih kmetij)

Ne glede na drugi odstavek 10. člena Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15 in 36/18; v nadaljnjem besedilu: Uredba) se v koledarskem letu 2021 nosilec dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti proizvodnje sadnih in zelenjavnih sokov, predelave in konzerviranja sadja in zelenjave, proizvodnje kisa ter proizvodnje žganih pijač, dovoljuje dokup sadja z drugih kmetij na območju Republike Slovenije v količini, ki ne presega povprečne količine sadja prizadete kmetije v zadnjih dveh koledarskih letih pred letom 2021, če so bili sadovnjaki na teh kmetijah ocenjeni s stopnjo poškodovanosti v povprečju najmanj 60 %.

5. Pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji v sadjarstvu in vinogradništvu

11. člen

(odločitev o uporabi sredstev za odpravo posledic pozebe)

(1) Vlada odloči o uporabi sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu na podlagi končne ocene škode in predloga za odpravo posledic pozebe, ki ji ga v obravnavo predloži ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(2) Predlog za odpravo posledic pozebe v primarni kmetijski proizvodnji v sadjarstvu in vinogradništvu obsega okvirne predloge možnih ukrepov, na podlagi katerih se izdela program odprave posledic pozebe, ki obsegajo škodo v sadjarstvu in vinogradništvu.

12. člen

(program odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu)

(1) Program odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu sprejme vlada. V obravnavo ji ga predloži ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, če ga potrdi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, in k njemu da soglasje ministrstvo, pristojno za finance.

(2) Program odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu se sprejme najpozneje v treh mesecih po tem, ko vlada potrdi končno oceno škode, sredstva za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu pa se izplačajo najpozneje v štirih letih po nastanku škode.

13. člen

(vsebina programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu)

V programu odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu se določijo:

- sadne vrste ter tisti sadovnjaki (razen ekstenzivnih sadovnjakov) in vinogradi, v katerih je proizvodnja zaradi posledic pozebe na posamezni grafični enoti rabe kmetijskega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: GERK), kot je opredeljena v zakonu, ki ureja kmetijstvo, zmanjšana za vsaj 60 % običajne letne kmetijske proizvodnje,

- natančnejši pogoji za določitev kmetijskih gospodarstev, ki so upravičena do pomoči za odpravo posledic pozebe,
- način izračuna izpada dohodka v sadjarstvu in vinogradništvu ter način izračuna višine pomoči za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu,
- ocena o potrebnih sredstvih in
- način izplačila sredstev upravičencem.

14. člen (vlagatelj in upravičenec)

(1) Vlagatelj vloge za pomoč za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu je fizična ali pravna oseba, ki se ukvarja s kmetijsko proizvodnjo in v postopku izdelave končne ocene odda obrazec za prijavo škode Obrazec 2.09: Ocena škode na kmetijskih kulturah (v nadaljnjem besedilu: obrazec 2.09).

(2) Vlagatelj je upravičen do pomoči za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu za tiste kmetijske pridelke, za katere iz končne ocene škode sledi, da je v obdobju ugotavljanja posledic pozebe njihova proizvodnja od običajne letne kmetijske proizvodnje manjša za najmanj 30 %.

(3) Vlagatelj je upravičen do pomoči za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu, če je bil 9. aprila 2021 vpisan v register kmetijskih gospodarstev v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, in ki izpolnjuje pogoje za pridobitev pomoči po tem zakonu. Ne glede na prejšnji stavek, lahko vlagatelj v desetih dneh po uveljavitvi tega zakona uskladi podatke v registru kmetijskih gospodarstev v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

(4) Vlagatelj, ki je podjetje v težavah, kot je opredeljeno v 14. točki 2. člena Uredbe 702/2014/EU, je upravičen do pomoči za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu, če je postal podjetje v težavah zaradi pozebe ali če 31. decembra 2019 ni bil podjetje v težavah, a je postal podjetje v težavah v obdobju od 1. januarja 2020 do 30. junija 2021.

(5) Do pomoči ni upravičen vlagatelj, ki ima nepravilen nalog za izterjavo na podlagi predhodnega sklepa Evropske komisije o razglasitvi pomoči za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgov, razen pomoči za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki, v skladu s točko (b) drugega odstavka 107. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije, UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 47).

(6) Upravičenec do pomoči je vlagatelj iz tega člena, ki izpolnjuje pogoje za pridobitev finančne pomoči po tem zakonu.

15. člen (upravičeni stroški)

(1) Pri pomoči za ukrep iz tega poglavja se kot upravičen strošek šteje izpad dohodka zaradi popolnega ali delnega uničenja primarne kmetijske proizvodnje v sadjarstvu in vinogradništvu zaradi pozebe.

(2) Izpad dohodka iz prejšnjega odstavka se izračuna v skladu s šestim in osmim odstavkom 25. člena Uredbe 702/2014/EU oziroma točko (358) Smernic EU.

16. člen (zagotavljanje sredstev)

(1) Vlada na podlagi končne ocene škode določi obseg, način in dinamiko zagotavljanja sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu.

(2) Sredstva za pomoč za odpravo posledic pozebe se zagotovijo v okviru sredstev proračunske rezerve za leto 2022 ter se upravičencem izplačajo na podlagi programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu.

(3) Ob pripravi predlogov proračunov za naslednja leta ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, v okviru svojega finančnega načrta zagotovi zadosten obseg pravic porabe za dokončno izvedbo ukrepov,

ki jih ureja ta zakon.

17. člen **(merila za dodelitev in višina dodeljene pomoči)**

(1) Pomoč se dodeli, če je končna ocena škode na sadju in grozdju na posameznem GERK-u v višini najmanj 60 % običajne letne kmetijske proizvodnje in hkrati na kmetijskem gospodarstvu presega 30 % običajne letne kmetijske proizvodnje na ravni pridelka sadja ali grozdja.

(2) Skupni znesek pomoči, ki je dodeljen upravičencu za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu ali vinogradništvu, ne sme presegati 80 %, na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost pa 90 % upravičenih stroškov, pri čemer se seštejejo:

- pomoč za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu ali vinogradništvu po tem zakonu,
- katera koli druga javna sredstva, dodeljena upravičencu na podlagi drugih ukrepov, sprejetih v Republiki Sloveniji ali Evropski uniji, za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu, ter
- izplačila zavarovalnih zneskov za škodo po pozebi v sadjarstvu ali vinogradništvu.

(3) Pomoč se upravičencem za sadje in grozdje lahko dodeli do višine 30 % upravičenih stroškov iz prvega odstavka 15. člena tega zakona.

(4) Pomoč se zmanjša za 50 %, razen če se dodeli upravičencu, ki je sklenil zavarovanje kmetijske proizvodnje za pozebo, ki krije najmanj 50 % njegove letne kmetijske proizvodnje v sadjarstvu in vinogradništvu.

(6) Upravičencu se pomoč ne dodeli, če skupna višina dodeljene pomoči iz tega ukrepa za posameznega upravičenca ne presega 100 eurov.

(7) Upravičencu se pomoč ne dodeli, če pristojni inšpektor ugotovi, da je kmetijski pridelek v letu nastanka škode proizvajal v nasprotju s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali predpisi, ki urejajo vode.

18. člen **(postopek dodelitve pomoči in obveznosti upravičencev)**

(1) Obrazec iz prvega odstavka 14. člena tega zakona se šteje za vlogo vlagatelja.

(2) Za dan oddaje vloge se šteje datum prevzema podatkov na Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija) iz elektronske zbirke podatkov AJDA, ki jo upravlja URSZR.

(3) Agencija o vlogah vlagateljev odloča na podlagi elektronskih podatkov, prevzetih od URSZR, ki so jih občinske komisije za ocenjevanje škode vnesle v elektronsko zbirko podatkov AJDA.

(4) O izpolnjevanju pogojev odloči agencija z odločbo o pravici do sredstev v šestih mesecih od prevzema podatkov iz drugega odstavka tega člena.

6. Subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada

19. člen **(subvencioniranje obrestne mere)**

(1) Subvencionira se obrestna mera za posojila sklada za obratna sredstva, dodeljena na podlagi predpisa, ki ureja dodeljevanje spodbud v skladu z Uredbo 1408/2013/EU, s ciljem ohranjanja dejavnosti sadjarstva in vinogradništva po pozebi.

(2) Upravičenec do pomoči iz ukrepa iz tega člena je kmetijsko gospodarstvo, ki je na dan 22. aprila 2021 vpisano v register kmetijskih gospodarstev ter ima v lasti ali zakupu vsaj 0,25 hektara intenzivnih sadovnjakov ali vinogradov in ki ima stopnjo poškodovanosti iz končne ocene škode 30% ali več.

(3) Sredstva za ukrep iz tega člena zagotovi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, iz sredstev svojega proračuna, v višini do 70.000 eurov.

(4) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, in sklad pred izvedbo ukrepa iz tega člena skleneta pogodbo, s katero opredelita nakazilo subvencij za subvencioniranje obrestne mere na podračun sklada ter način črpanja in morebitnega vračila sredstev.

7. Oprostitev plačila nadomestila za vzdrževanje namakalnega sistema Vogršček

20. člen (oprostitev plačila nadomestila)

(1) Ne glede na zakon, ki ureja kmetijska zemljišča, se za koledarsko leto 2021 lastnikom in zakupnikom kmetijskih zemljišč na območju namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček (v nadaljnjem besedilu: upravičenci) oprosti obveznost plačila nadomestila za vzdrževanje in delovanje namakalnih sistemov.

(2) Namakalni sistemi, ki so del namakalnega razvoda Vogršček, so določeni v Uredbi o potrditvi območij osuševalnih in namakalnih sistemov (Uradni list RS, št. 63/19).

(3) Sredstva za delovanje in vzdrževanje namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček v višini do 62.000 eurov zagotovi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

(4) Finančna uprava Republike Slovenije upravičencem, ki so jim bile odločbe o odmeri nadomestila za koledarsko leto 2021 že izdane, izda nove odločbe, s katerimi odpravi že izdane odločbe za koledarsko leto 2021 ter jim vrne plačana nadomestila. Od plačanih nadomestil se zavezancem ne priznajo obresti.

(5) Oprostitev plačila nadomestila za vzdrževanje namakalnega sistema Vogršček se odobri v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

(6) Nadomestilo se upravičencu oziroma enotnemu podjetju iz drugega odstavka 2. člena Uredbe 1408/2013/EU (v nadaljnjem besedilu: enotno podjetje) oprosti v celoti, če s tem ni presežena ustrezna zgornja meja pomoči *de minimis* iz 3. člena Uredbe 1408/2013/EU. Če se pri oprostitvi plačila nadomestila preseže zgornja meja pomoči *de minimis*, se oprostitev plačila nadomestila izvede do zgornje meje pomoči *de minimis*.

(7) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, za ugotavljanje obstoja enotnega podjetja za posameznega upravičenca preveri podatke o njegovih povezavah z drugimi poslovnimi subjekti v uradnih evidencah.

(8) Če je upravičenec dejaven v primarni kmetijski proizvodnji in je poleg tega dejaven v enem ali več sektorjih oziroma ima druge dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2020/972 z dne 2. julija 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 1407/2013 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in ustreznimi prilagoditvami (UL L št. 215 z dne 7. 7. 2020, str. 3), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1407/2013/EU), se pomoč *de minimis*, dodeljena primarni kmetijski proizvodnji v skladu z Uredbo 1408/2013/EU, lahko združuje s pomočjo *de minimis*, dodeljeno sektorjem oziroma dejavnostim, ki spadajo na področje uporabe Uredbe 1407/2013/EU, do ustrezne zgornje meje iz drugega odstavka 3. člena Uredbe 1407/2013/EU, če upravičenec z ločitvijo dejavnosti ali stroškov ali na drug ustrezen način zagotovi, da primarna kmetijska proizvodnja ne prejema pomoči *de minimis*, dodeljene v skladu z Uredbo 1407/2013/EU.

(9) Če je upravičenec dejaven v primarni kmetijski proizvodnji ter v sektorju ribištva in akvakulture, se pomoč *de minimis*, dodeljena primarni kmetijski proizvodnji v skladu z Uredbo 1408/2013/EU, lahko združuje s pomočjo *de minimis*, dodeljeno ribištvu in akvakulturi v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. junija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v sektorju ribištva in akvakulture (UL L št. 190 z dne 28. 6. 2014, str. 45), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/2008 z dne 8. decembra 2020 o spremembi uredb (EU) št. 702/2014, (EU) št. 717/2014 in (EU) št. 1388/2014 v zvezi z obdobjem njihove

uporabe in drugimi ustreznimi prilagoditvami (UL L št. 414 z dne 9. 12. 2020, str. 15), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 717/2014/EU), do zgornje meje iz drugega odstavka 3. člena Uredbe 717/2014/EU, če upravičenec z ločitvijo dejavnosti ali stroškov ali na drug ustrezen način zagotovi, da primarna kmetijska proizvodnja ne prejema pomoči *de minimis*, dodeljene v skladu z Uredbo 717/2014/EU.

(10) Pomoč *de minimis* iz tega poglavja se v zvezi z istimi upravičenimi stroški ne združuje z drugo državno pomočjo, če bi se s takšnim združevanjem presegla največja intenzivnost zadevne pomoči ali znesek pomoči, določen za posebne okoliščine vsakega primera v predpisih Evropske unije.

(11) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, v zvezi z oprostitvijo plačila nadomestila posreduje podatke iz šestega odstavka 50. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 27/16) davčnemu organu. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, predhodno preveri posameznega upravičenca oziroma enotno podjetje o že dodeljeni pomoči *de minimis* v zadnjih treh letih v evidencah pomoči *de minimis*, ki jih vodita ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in ribištvo, ter ministrstvo, pristojno za finance.

(12) V izreku odločbe o oprostitvi plačila nadomestila se navede znesek nadomestila, ki se oprosti plačila, in da gre za pomoč *de minimis*, dodeljeno v skladu z Uredbo 1408/2013/EU, pri čemer se navede njen popoln naslov in sklic na objavo v uradnem glasilu.

(13) Davčni organ v petnajstih dneh po izdaji nove odločbe sporoči ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo za posamezne upravičence podatek o znesku nadomestila, ki je bil oproščen plačila v skladu s tem zakonom.

(14) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, vodi in hrani evidence z informacijami in dokazili o dodeljeni pomoči *de minimis* iz tega poglavja deset let od dneva dodelitve zadnje pomoči *de minimis* iz tega poglavja.

III. KONČNA DOLOČBA

21. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Določena je vsebina zakona. Zakon določa način izvajanja interventnih ukrepov za odpravo posledic pozebe, ki je prizadela kmetijsko proizvodnjo v Sloveniji v med 5. in 9. aprilom 2021. Prizadetim kmetijskim gospodarstvom se zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, dodelijo sredstva za pomoč ob izpadu dohodka. Posledice odprave posledic naravnih nesreč ureja sistemski zakon: Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF in 17/14); (v nadaljnjem besedilu: ZOPNN), vendar pa ukrepi, potrebni za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji v njem niso urejeni. Zato se s tem zakonom urejajo nekatera posebna vprašanja z veljavnostjo izključno za primer te naravne nesreče. V tem smislu se s tem zakonom urejajo ukrepi pomoči prizadetim subjektom in nekatere posebnosti pri odpisu prispevkov in drugih obveznosti.

K 2. členu

Člen določa, da se za vprašanja, ki jih ne ureja ta zakon, uporabljajo predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami. Ta zakon je sistemski zakon za odpravo posledic naravnih nesreč in ureja vsa vsebinska in procesna vprašanja, ki so pomembna za odpravo posledic pozebe v letu 2021.

K 3. členu

Člen pojasnjuje pojem neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, opredelitev pa ustreza pojmu slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami. Namen člena je poenotiti pomen pojmov iz ZOPNN in Uredbe (EU) št. 702/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 48 z dne 20. 2. 2019), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 702/2014/EU) in Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 (UL C št. 204 z dne 1. 7. 2014, str. 1), zadnjič spremenjenih z Obvestilom Komisije o spremembi Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in o začasnih prilagoditvah zaradi upoštevanja učinka pandemije COVID-19 (UL C št. 424 z dne 8. 12. 2020, str. 30), (v nadaljnjem besedilu: Smernice EU).

Finančno pomoč po tem zakonu je namreč treba priglasiti pri pristojnem organu, odgovornem za državne pomoči. Priglasitev je mogoča po Uredbi 702/2014/EU ali Smernicah EU. Uredba 702/2014/EU opredeljuje pogoje za pomoč za mala in srednje velika podjetja, Smernice EU pa opredeljujejo pogoje za pomoč za velika podjetja ali za pomoč, ki bi bila dodeljena z odstopanjem od Uredbe 702/2014/EU.

Člen določa, da če končna ocena škode presega 30 % običajne letne kmetijske proizvodnje v sadjarstvu oziroma vinogradništvu in je večja od 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna, vlada potrdi neugodne vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in odloči o uporabi sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu oziroma vinogradništvu. Določilo je v skladu z zahtevo drugega odstavka 25. člena Uredbe 702/2014/EU, po katerem se pomoč po tej uredbi lahko dodeli le, če sta izpolnjena pogoja, in sicer da je pristojni organ države članice uradno potrdil značaj razmer kot slabe vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in da obstaja neposredna vzročna zveza med slabimi vremenskimi razmerami, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in škodo, ki je nastala podjetju.

Končna ocena škode v kmetijstvu se izdelava pred pravilom pridelka oziroma najpozneje v enem mesecu po pravilu pridelka.

K 4. členu

Člen določa, da je podlaga za odpravo posledic pozebe končna ocena škode, ki jo pripravi državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami, in jo potrdi vlada. Končna ocena škode se pripravi v skladu z drugim odstavkom 45. člena Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08), ki določa, da Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (v nadaljnjem besedilu: URSZR) preko regijskih komisij za ocenjevanje škode na podlagi meteorološkega poročila Agencije Republike Slovenije za okolje določi vrsto nesreče, vrsto kmetijske rastline ali pridelka, čas in geografsko območje nastanka neugodnih vremenskih razmer, zaradi katerih obstaja možnost, da bo škoda ocenjena pred pravilom ogroženega kmetijskega pridelka, preseglala 30 % običajne letne kmetijske proizvodnje. Geografsko območje, ki so ga prizadele neugodne vremenske razmere, se določi na podlagi meteorološkega

poročila, ogleda prizadetega območja, ugotovitve katere vrste kmetijskih pridelkov so bile poškodovane, ter predhodne ocene škode na posameznih vrstah kmetijskih pridelkov. Neposredna škoda oziroma delež uničenja običajne letne kmetijske proizvodnje v skladu s prvim odstavkom tega člena se začne ocenjevati praviloma 14 dni pred začetkom spravila pridelka in zaključi praviloma v enem mesecu po spravilu.

H končni oceni škode se priložijo tudi stroški ocenjevanja škode, ki jih prav tako potrdi vlada.

K 5. členu

Člen določa, kateri ukrepi za odpravo posledic pozebe se določijo z zakonom. Ukrepi so:

1. odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ) v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2019/316 z dne 21. februarja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1408/2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 511 z dne 22. 2. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU);
2. celotni odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SKZGRS) v skladu z Uredbo 1408/2013/EU;
3. nakup grozdja z drugih vinorodnih območij za fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki (v nadaljnjem besedilu: nakup grozdja z drugih vinorodnih območij);
4. nakup sadja z drugih kmetij za kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost predelave sadja (v nadaljnjem besedilu: nakup sadja z drugih kmetij);
5. pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v sadjarstvu in vinogradništvu, v skladu z Uredbo 702/2014/EU in Smernicami Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 (UL C št. 204 z dne 1. 7. 2014, str. 1), zadnjič spremenjenimi z Obvestilom Komisije o spremembi Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in o začasnih prilagoditvah zaradi upoštevanja učinka pandemije COVID-19 (UL C št. 424 z dne 8. 12. 2020, str. 30), (v nadaljnjem besedilu: Smernice EU);
6. subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada (v nadaljnjem besedilu: sklad) v skladu z Uredbo 1408/2013/EU;
7. Oprostitev plačila nadomestila za vzdrževanje namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček lastnikom oziroma zakupnikom kmetijskih zemljišč na območju namakalnega razvoda Vogršček, ki jim je motena dobava vode, v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

K 6. členu

Člen daje podlago za odstop glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete na podlagi končne ocene škode, ki jo potrdi državna komisija. Zmanjšani ali odpisani prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete, se poravnajo iz državnega proračuna Republike Slovenije in se zato štejejo za plačane.

Člen daje tudi podlago, da se zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete odobri pod pogoji iz ZPKZ in na podlagi predpisa, ki ureja izvajanje v skladu z določbami Uredbe 1408/2013/EU.

Ukrep se izvaja v skladu z Uredbo 1408/2013, ki določa pogoje, pod katerim ga je mogoče izvesti.

K 7. členu

Člen določa podaljšanje roka za vložitev zahtevka za zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete. Določa še, da kmetje lahko vložijo zahtevo za odpis ali zmanjšanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona.

K 8. členu

Člen ureja odstop od 22. člena Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, ki ga je sprejel Svet SKZGRS, v katerem so opredeljeni možni načini odpisa zakupnin. Navedeni člen določa pomoč »de minimis« v sektorju kmetijske proizvodnje, pri čemer se v kolikor je glede na ugotovljeno škodo na parceli v zakupu več možnosti:

- pri 50 % in manj ugotovljene škode se zakupnina ne odpiše,
- med več kot 50 % in do vključno do 80 % ugotovljene škode se zakupnina odpiše v višini deleža

- ugotovljene škode,
- pri več kot 80 %, % ugotovljene škode se zakupnina odpiše v celoti.

SKZGRS bo na podlagi končne ocene škode, zakupnine odpisal v celoti. Zakupnina za leto 2021 se bo odpisala v celoti, če bo iz končne ocene škode razvidno, da potrjena stopnja poškodovanosti na parceli v zakupu presega 30 %. Odpis zakupnine SKZGRS odobri pod pogoji iz tega člena v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

Spomladanske pozebe in suše ter neurja z vetrom in točo, ki se v zadnjem obdobju pojavljajo že skoraj vsako leto so oslabile finančni položaj kmetijskih gospodarstev, ki se ukvarjajo s sadjarsko in vinogradniško proizvodnjo. Glede na to, da je pozeba v letu 2021 prizadela celo Slovenijo se s predlogom zakona izjemoma predlaga celoten odpis zakupnin.

Ukrep se izvaja v skladu z Uredbo 1408/2013, ki določa pogoje, pod katerim ga je mogoče izvesti.

K 9. členu

Člen v letu 2021 izjemoma dovoljuje dokup pridelka grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, tudi z območij zunaj vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca, ki mu je nastala škoda na vinogradih zaradi pozebe. Druge določbe Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D; v nadaljnjem besedilu: ZVin), ki se nanašajo na obvezne prijave, vodenje evidenc in označevanje vina, ostajajo nespremenjene. Pridelovalec mora pri označevanju vina, pridelanega iz grozdja, ki ga je dokupil na podlagi tega člena, upoštevati tudi določbe vseh predpisov, ki urejajo označevanje porekla in kakovosti vina.

ZVin namreč kmetijam dovoljuje le dokup pridelka grozdja iz istega vinorodnega okoliša. Zvin v 4. členu določa, da se lahko fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka tega člena, ukvarjajo s pridelavo mošta, vina in drugih proizvodov tudi iz določene količine grozdja, ki ni njihov lastni pridelek, če je bil njihov lastni pridelek pomembno zmanjšan zaradi naravne nesreče, kar pomeni, da je pridelek najmanj 60 % manjši od triletnega povprečja, kot je za posameznega pridelovalca vpisan v Register pridelovalcev grozdja in vina. V Registru pridelovalcev grozdja in vina se o odkupu in sledljivosti grozdja in vina vodi evidenca o nakupu grozdja. Grozdje mora biti pridelano v vinorodnem okolišu oškodovanega pridelovalca grozdja. Skupni (lastni in dokupljeni) pridelek ne sme presegati 100 % triletnega povprečja prijavljenega pridelka grozdja.

Ker je pozeba prizadela večji del vinogradov v istem vinorodnem okolišu se za zadevno naravno nesrečo predlaga razširitev te določbe, na podlagi katere bi lahko prizadeti vinogradniki, ki pridelujejo vino dokupili grozdje tudi zunaj zadevnega vinorodnega okoliša, saj ponudbe grozdja na trgu v zadevnem vinorodnem okolišu skoraj ne bo.

Poudarjamo, da je treba v primeru morebitnega dokupa grozdja (ne glede na to, ali gre za fizične ali pravne osebe) upoštevati veljavne predpise Evropske unije, ki določajo zlasti, da:

- mora biti grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) obvezno v celoti pridelano v vinorodnem okolišu,
- mora biti grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino PGO) vsaj v 85 % količine pridelano v vinorodni deželi,
- na območju Evropske unije ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega zunaj Evropske unije,
- se lahko v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice tako vino označi le kot »vino iz Evropske unije« (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

K 10. členu

Člen v koledarskem letu 2021 nosilec dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki so bile prizadete zaradi pozebe v letu 2021 in imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti proizvodnje sadnih in zelenjavnih sokov, predelave in konzerviranja sadja in zelenjave, proizvodnje kisa in proizvodnje žganih pijač, dovoljuje dokup sadja z drugih kmetij na območju Slovenije v količini, ki ne presega povprečne količine sadja v zadnjih dveh koledarskih letih pred letom 2021. Odstopanje je dovoljeno, če je stopnja poškodovanosti sadovnjakov na teh kmetijah ocenjena v povprečju na najmanj 60 %.

Pogoji, ki veljajo za dokup sadja, so primerljivi s pogoji, za dokup grozdja na kmetijah, ki pridelujejo vino iz lastnega grozdja. Vse druge določbe Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15 in 36/18; v nadaljnjem besedilu: Uredba) ostajajo nespremenjene.

Že Uredba omogoča dokup določenega deleža surovin na drugih kmetijah, vendar se zaradi pozebe v

letu 2021 in posledično zmanjšanega pridelka sadja na kmetijah ter zaradi izpolnitve pogodbenih obveznosti, izpolnitve zastavljenih ciljev proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov in doseganja dohodka na kmetiji predlaga izjema, in sicer dodatno zmanjšanje zahtevanega deleža lastnih surovin.

Možnost dodatnega dokupa sadja z drugih kmetij je urejena podobno, kot v primeru naravne nesreče ki jo ureja ZVin.

K 11. členu

Vlada odloči o uporabi sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu na podlagi končne ocene škode in predloga za odpravo posledic. Predlog za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu zajema okvirne predloge možnih ukrepov, na podlagi katerih se izdelata program odprave posledic pozebe, ki obsegajo škodo na sadju in grozdju, v večletnih nasadih.

Kmetijska gospodarstva, ki so na podlagi ocene škode po pozebi najbolj prizadeta, so upravičena do pomoči v obliki nepovratnih sredstev.

Končna ocena škode v sadjarstvu in vinogradništvu zajema kulture, ki so poškodovane več kot 30 %. Vladi jo predloži v obravnavo ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izdelata pa jo državna komisija za ocenjevanje škode, ustanovljena v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Glede na pravila dovoljenih državnih pomoči se lahko sredstva dodelijo samo tistim kmetijskim gospodarstvom, katerih sadovnjaki ali vinogradi so poškodovani najmanj 30 % glede na vse sadovnjake ali vinograde.

Posamezne grafične enote rabe kmetijskega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: GERK) so upravičene do povračila sredstev, če je ocenjena stopnja poškodovanosti najmanj 60 %.

K 12. členu

Člen ureja pravno podlago za pripravo programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu, ki ga sprejme vlada. V obravnavo ji ga predloži ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pred tem pa ga mora potrditi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki je imenovana v skladu z ZOPNN. K programu da soglasje tudi ministrstvo, pristojno za finance.

Zaradi zagotovitve čimprejšnje pomoči oškodovanim kmetijskim gospodarstvom je določeno, da mora biti program sprejet najpozneje v treh mesecih po sprejetju končne ocene škode na vladi. Sredstva morajo biti upravičencem izplačana najpozneje v štirih letih po nastanku škode. Štiriletno obdobje je predvideno predvsem zaradi morebitne potrebne prijave državne pomoči za velika podjetja, ki se priglasijo neposredno pri Evropski komisiji, in plačila pozitivno rešenih pritožb, katerih obravnava lahko traja več let.

K 13. členu

Člen določa vsebino programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu, in vključuje:

- sadne vrste ter tiste sadovnjake in vinograde, za katere je proizvodnja zaradi posledic pozebe na GERK-u, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja kmetijstvo, zmanjšana za več kot 60 % običajne letne kmetijske proizvodnje,
- kmetijska gospodarstva, na katerih je nastala škoda v sadjarstvu in vinogradništvu,
- način izračuna izpada dohodka v sadjarstvu in vinogradništvu ter način izračuna višine dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v sadjarstvu in vinogradništvu,
- oceno o potrebnih sredstvih in
- način izplačila sredstev upravičencem.

K 14. členu

Člen določa, da so do sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu upravičene fizične ali pravne osebe, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo in so v postopku izdelave končne ocene škode oddale obrazec za prijavo škode Obrazec 2.09: Ocena škode na kmetijskih kulturah (v nadaljnjem besedilu: obrazec 2.09), poslan s strani Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje (v nadaljnjem besedilu: URSZR), in za tiste kmetijske pridelke, za katere iz končne ocene škode sledi, da je njihova kmetijska proizvodnja v obdobju ugotavljanja posledic pozebe v letu 2021 manjša od običajne letne kmetijske proizvodnje za najmanj 30 %.

Običajno letno kmetijsko proizvodnjo za kmetijske pridelke iz prvega odstavka tega člena ugotavlja Statistični urad Republike Slovenije na podlagi povprečnih pridelkov po cenilnih okoliših, pri čemer se upošteva triletno povprečje pridelka pred nastankom škode zaradi neugodnih vremenskih razmer ali

triletno povprečje v zadnjih petih letih pred nastankom škode, pri čemer se ne upoštevajo podatki za leto z največjim pridelkom in za leto z najnižjim pridelkom. Podatke o povprečni letni kmetijski proizvodnji sporoči po cenilnih okoliših Statistični urad Republike Slovenije URSZR najkasneje v aprilu za preteklo leto in uprava jih objavi na svoji spletni strani.

Vlagatelj je upravičen do pomoči za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu, če je bil 9. aprila 2021 vpisan v Register kmetijskih gospodarstev, vendar pa ima možnost da, v desetih dneh po uveljavitvi tega zakona uskladi podatke v Registru kmetijskih gospodarstev v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo. Na ta način vlagatelju omogočimo, da po sprejemu zakona ustrezno uredi stanje vpisa kmetijskega gospodarstva v Registru kmetijskih gospodarstev. Ta določba je v zakon vključena zaradi posebnih okoliščin v letošnjem letu, saj je bil dostop do Upravnih enot zaradi epidemije Covid-19 urejen na način vnaprejšnjega naročanja, kar je podaljšalo postopek ureditve podatkov.

Predpisi EU, ki urejajo državne pomoči določajo, da do državnih pomoči niso upravičena podjetja v težavah, razen v kolikor je podjetje postalo podjetje v težavah zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, ali je postalo podjetje v težavah v obdobju od 1. januarja 2020 do 30. junija 2021 (posebna izjema velja zaradi epidemije COVID-19, vendar v Začasnem okvirju ni posebej opredeljena).

Do sredstev niso upravičena niti tista kmetijska gospodarstva, ki imajo neporavnan nalog za izterjavo zaradi predhodnega sklepa Evropske komisije o razglasitvi pomoči za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgov, razen pomoči za odpravo škode zaradi nekaterih naravnih nesreč.

Ker za državne pomoči za velikim podjetjem veljajo nekoliko drugačna pravila, se tem podjetjem sredstva lahko dodelijo, če tako dodelitev javnih sredstev potrди Evropska komisija.

K 15. členu

Člen določa, da pomoč za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu vključuje izpad dohodka zaradi popolnega ali delnega uničenja kmetijske proizvodnje kot upravičen strošek v skladu s 25. členom Uredbe 702/2014/EU. Izpad dohodka se določi v skladu s šestim in osmim odstavkom 25. člena Uredbe 702/2014/EU in v skladu s 358. točko oddelka 1.2.1.2 Smernic EU.

Predpisi EU določajo, da se izpad dohodka izračuna tako, da se:

- a) količine kmetijskih proizvodov, proizvedenih v letu slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, ali v vsakem naslednjem letu, v katerem so prisotne posledice popolnega ali delnega uničenja proizvodnih sredstev, pomnožene s povprečno prodajno ceno v navedenem letu, odštejejo od
- b) povprečne letne količine kmetijskih proizvodov, proizvedene v triletnem obdobju pred slabimi vremenskimi razmerami, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, ali triletnega povprečja, osnovanega na petletnem obdobju pred slabimi vremenskimi razmerami, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, brez najvišjega in najnižjega vnosa, pomnožene s povprečno prodajno ceno.

K 16. členu

Člen določa, da vlada na podlagi končne ocene škode, ki ji jo v potrditev predloži državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, določi obseg, način in dinamiko zagotavljanja sredstev za odpravo posledic pozebe.

Sredstva za odpravo posledic pozebe se zagotovijo v okviru sredstev državne proračunske rezerve v letu 2022 in se izplačajo na podlagi programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu po pridobitvi obvestila Evropske komisije o prejemu povzetka informacij in identifikacijske številke pomoči oziroma sklepa Evropske komisije o skladnosti ukrepa. Minister, pristojen za kmetijstvo, naznani prejem obvestila Evropske komisije iz prejšnjega stavka v Uradnem listu Republike Slovenije.

Ob pripravi predlogov proračunov za naslednja leta ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, v okviru svojega finančnega načrta zagotovi zadosten obseg pravic porabe za izvedbo ukrepov, ki jih ureja ta zakon.

K 17. členu

Člen opredeljuje pogoje za dodelitev sredstev, pri čemer se sredstva dodelijo, če je ocenjena škoda v sadjarstvu oziroma vinogradništvu pri posameznem kmetijskem gospodarstvu na posameznem GERK-u v višini najmanj 60 % običajne letne kmetijske proizvodnje. Hkrati mora škoda na kmetijskem gospodarstvu presežati 30 % običajne letne kmetijske proizvodnje na ravni pridelka sadja ali grozdja.

Pri določitvi višine sredstev je treba upoštevati, da pomoči, dodeljene upravičencu iz državnega proračuna in občinskih proračunov dodeljenih upravičencu kot neposredno izplačilo za odpravo posledic

škode v kmetijstvu, in izplačila zavarovalnih zneskov za škodo v sadjarstvu ali vinogradništvu ne presegajo 80 % upravičenih stroškov oziroma na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost 90 % upravičenih stroškov.

Pomoč iz prejšnjega odstavka se upravičencem za sadje in grozdje lahko dodeli do višine 30 % upravičenih stroškov.

Člen določa tudi da se stopnja pomoči, zniža za 50 %, če upravičenec ni sklenil zavarovanja kmetijske proizvodnje, ki krije najmanj 50 % njegove letne proizvodnje.

S tem členom je določeno še, da podpora ne krije stroškov, ki niso nastali zaradi slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in bi jih upravičenec imel v drugačnih okoliščinah

Upravičencu se sredstva ne dodelijo, če skupna višina dodeljenih sredstev iz tega ukrepa za posameznega upravičenca ne presega 100 eurov.

Upravičencu se ne dodelijo sredstva za odpravo posledic škode v sadjarstvu in vinogradništvu, če pristojni inšpektor ugotovi, da je kmetijski pridelek v letu nastanka škode proizvajal v nasprotju s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali predpisi, ki urejajo varstvo voda, namenjenih oskrbi s pitno vodo na teh kmetijskih zemljiščih.

Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08) določa, da običajno letno kmetijsko proizvodnjo za kmetijske pridelke ugotavlja Statistični urad Republike Slovenije na podlagi povprečnih pridelkov po cenilnih okoliših, pri čemer se upošteva triletno povprečje pridelka pred nastankom škode zaradi neugodnih vremenskih razmer ali triletno povprečje v zadnjih petih letih pred nastankom škode, pri tem pa se ne upoštevajo podatki za leto z največjim pridelkom in za leto z najnižjim pridelkom. Podatke o povprečni letni kmetijski proizvodnji po cenilnih okoliših Statistični urad Republike Slovenije sporoči URSZR najpozneje v aprilu za preteklo leto ta jih objavi na svoji spletni strani.

K 18. členu

Člen ureja postopek dodelitve sredstev in obveznosti upravičencev.

Člen določa, da se za končno oceno škode na kmetijskem gospodarstvu upoštevajo podatki URSZR.

Prav tako določa, da se za vlogo šteje obrazec 2.09 iz prvega odstavka 14. člena. Kot dan oddaje vloge se šteje datum prevzema podatkov Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija) iz elektronske zbirke AJDA.

Agencija bo o vlogah vlagateljev odločala na podlagi elektronskih podatkov prevzetih od URZSR, ki so jih občinske komisije za ocenjevanje škode vnesle v elektronsko zbirko podatkov AJDA, ki jo upravlja URSZR.

Rok za izdajo odločb je 6 mesecev od roka za vložitev zahtevka.

K 19. členu

Člen določa, da bodo upravičenci iz tega zakona upravičeni do financiranja obrestne mere v celoti, v skladu z Uredbo 1408/2013/EU, za posojila za obratna sredstva za kmetijska gospodarstva, ki so bila prizadeta zaradi pozebe med 5. in 9. aprilom 2021, ki jih razpiše Slovenski regionalno razvojni sklad iz lastnih virov. Sredstva za obresti dodeljenih posojil so zagotovljena iz proračunskih sredstev ministrstva, pristojnega za kmetijstvo v višini do 70.000 eurov.

Člen določa tudi višino in vir sredstev za financiranje obresti za posojila sklada. Člen prav tako določa sklenitev pogodbenega razmerja med skladom in ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo s katerim opredelita nakazilo subvencij med skladom in ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo.

Ukrep se izvaja v skladu z Uredbo 1408/2013, ki določa pogoje, pod katerim ga je mogoče izvesti.

K 20. členu

Člen za lastnike oziroma zakupnike kmetijskih zemljišč na namakalnih sistemih na območju namakalnega razvoda Vogršček v koledarskem letu 2021 odpravlja obveznost plačila nadomestila za vzdrževanje in delovanje namakalnih sistemov, saj jim je namakanje zaradi sanacije pregrane onemogočeno. Zaradi vremenskih razmer se je sanacija podaljšala v pomladanski in poletni čas, kar onemogoča izvajanje oroševanja in namakanja. Zaradi sanacije pregrade je gladina vode na koti 80, kar je prenizko za namakanje. Za namakanje je potreben nivo vode vsaj na koti 92.

Lastnikov in zakupnikov kmetijskih zemljišč na tem območju je 1.534. Seznam parcel, ki so del namakalnih sistemov namakalnega razvoda Vogršček je določen v Uredbi o potrditvi območij

osuševalnih in namakalnih sistemov (Uradni list RS, št. 63/19).

Lastnikom oziroma zakupnikom kmetijskih zemljišč ni potrebno v letošnjem letu plačati nadomestila za vzdrževanje namakalnih sistemov na namakalnem razvodu Vogršček.

Sredstva za vzdrževanje in delovanje namakalnih sistemov so zagotovljena na proračunski postavki 243010, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Davčni organ bo izdal nove odločbe s katerimi bo preklical obstoječe odločbe vsem, ki so že plačali nadomestilo, se bodo sredstva vrnila brez obresti.

Pri oprostitvi plačila nadomestila se bodo upoštevala pravila *de minis*.

Ukrep se izvaja v skladu z Uredbo 1408/2013, ki določa pogoje, pod katerimi ga je mogoče izvesti.

K 21. členu

Ker gre za nujni zakon, ki ureja nujne ukrepe za odpravo posledic neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravno nesrečo, se začetek veljavnosti zakona določi že naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Gre za nov zakon

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada v skladu s 143. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17 in 46/20) predlaga obravnavo predloga zakona po nujnem postopku, saj gre za zakon zaradi naravne nesreče, in sicer pozebe v obdobju od 5. do 9. aprila leta 2021.

Predlagani zakon ureja nujne interventne ukrepe za odpravo posledic pozebe, ki je Slovenijo prizadela med 5. in 9. aprilom 2021, zato je nujno čimprejšnje sprejetje.

Obravnavo zakona po nujnem postopku je potrebna zato, da se preprečijo težko popravljive posledice za slovensko kmetijstvo.

Sadjarški in vinogradniški proizvodnji je zaradi posledic pozebe nastala izjemna škoda. Kmetijska gospodarstva zato nimajo več sredstev za nujno vzdrževanje nasadov, ki je potrebno tudi, če ni pridelka. Ker je oskrbo trajnih nasadov treba izvajati čez leto, bo sprejetje zakona preprečilo, da bi bila proizvodnja v teh panogah dodatno prizadeta še zaradi pomanjkljive oskrbe kot posledice pomanjkanja likvidnostnih sredstev na kmetijskih gospodarstvih. Posebnost sadjarstva in vinogradništva je, da je tudi takrat, kadar pridelka ne bo ali bo njegova kakovost zaradi mraza precej slabša (deformirani plodovi, porjaveli plodovi, mrazni obroči), potrebno izvajati vse agrotehnične ukrepe, zlasti varstvo rastlin, prilagojene zelene reze in lahko tudi dodatna dela (več dela s sortiranjem deformiranih plodov itd.), zaradi česar imajo pridelovalci poleg izpada prihodka lahko še višje stroške oskrbe nasadov od običajnih. Tako bodo imeli sadjarji in vinogradniki v 2021 negativen dohodek.

S predlaganim zakonom se med drugim dovoljuje izjemni dokup pridelka grozdja tudi z območij zunaj vinorodnega okoliša pridelave grozdja tistim fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in jim je po pozebi nastala škoda.

Ker bo zaradi škode po pozebi največji izpad grozdja letnika 2021, je nujno, da predlagana ureditev začne veljati še pred začetkom letošnje trgatve (ki se za zgodnje sorte lahko začne že konec avgusta). S tem bo pridelovalcem, ki jim je nastala največja škoda, omogočeno dokupiti izgubljene količine grozdja in ohraniti obstoječe tržne poti.

Če ne bomo omogočili dokupa grozdja še pred začetkom letošnje trgatve, bo nastala škoda, ki jo bo v kmetijstvu in tem segmentu gospodarstva težko popraviti.

Na področju dopolnilnih dejavnosti predlagani zakon ščiti nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti proizvodnje sadnih in zelenjavnih sokov, predelave in konzerviranja sadja in zelenjave, proizvodnje kisa in proizvodnje žganih pijač, ter jim omogoča izpolnitev pogodbenih obveznosti, izpolnitev zastavljenih ciljev proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov in doseganje dohodka na kmetiji.

Najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom v sadjarstvu in vinogradništvu se s tem zakonom zagotovi pomoč, ki bo omogočila omejitev gospodarske škode, normalizacijo delovanja in posledično ohranitev dejavnosti.

Predlagani zakon je pravna podlaga za izvedbo pomoči prizadetim kmetijskim gospodarstvom v obliki ugodnih posojil za financiranje tekočih stroškov. Za izvedbo sanacijskih ukrepov in za tekoče financiranje bo Slovenski regionalno razvojni sklad iz lastnih sredstev razpisal ugodna posojila za obratna sredstva z ročnostjo do pet let in vključenim dveletnim moratorijem na odplačilo glavnice. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, bo zagotovilo sredstva za subvencioniranje obrestne mere. Za čimprejšnjo izvedbo ukrepa je nujno sprejetje zakona, ki je pravna podlaga za izvedbo predlagane pomoči.

S predlogom zakona se tudi ureja možnost odpisa obveznosti za vzdrževanje namakalnega razvoda Vogršček za lastnike oziroma zakupnike kmetijskih zemljišč na območju namakalnega razvoda Vogršček, ki jim je zaradi sanacijskih del na pregradi Vogršček motena dobava vode. Gre za 16 namakalnih sistemov na območju namakalnega razvoda Vogršček, ki so opredeljeni v Uredbi o potrditvi območij osuševalnih in namakalnih sistemov (Uradni list RS, št. 63/19).

Posebno so prizadeta kmetijska gospodarstva, na katerih predstavlja sadjarstvo in vinogradništvo glavno dejavnost. V cilju obstoja in razvoja je tem kmetijskim gospodarstvom treba prednostno pomagati in jim s takojšnjim sprejetjem interventnega zakona zagotoviti nujno potrebna finančna sredstva.

S ciljem obstoja in razvoja je treba tem kmetijam prednostno pomagati in jim s takojšnjim sprejetjem interventnega zakona zagotoviti nujno potrebna finančna sredstva.

VI. PRILOGE

/

